

คู่มือการปฏิบัติงาน
มาตรฐานกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับ
ประกอบกรพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
มิถุนายน 2555

ประกาศสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เรื่อง คู่มือการปฏิบัติงานมาตรฐานกระบวนการสร้างคุณค่าและกระบวนการสนับสนุน
ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

ตามที่เลขาธิการวุฒิสภาได้เห็นชอบรายชื่อกระบวนการสร้างคุณค่าและกระบวนการสนับสนุนของ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕
ซึ่งประกอบด้วย

กระบวนการสร้างคุณค่า จำนวน ๔ กระบวนการ คือ

๑. กระบวนการสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติ

๒. กระบวนการสนับสนุน ส่งเสริมและเผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓. กระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา

๔. กระบวนการด้านฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ

และกระบวนการสนับสนุน จำนวน ๔ กระบวนการ คือ

๑. กระบวนการด้านการคลังและงบประมาณ

๒. กระบวนการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

๓. กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การแปลงสู่แผนปฏิบัติราชการและการติดตามประเมินผล

๔. กระบวนการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คณะทำงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หมวด ๖ การจัดการกระบวนการ
และสำนักที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานมาตรฐานกระบวนการสร้างคุณค่า จำนวน ๔ เล่ม
ดังรายชื่อข้างต้น และกระบวนการสนับสนุนจำนวน ๒ เล่ม คือ กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การแปลง
สู่แผนปฏิบัติราชการและการติดตามประเมินผล และกระบวนการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ทั้งนี้องค์ประกอบของคู่มือฯ จะประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ
คำจำกัดความ แผนผังกระบวนการ (Work flow) รายละเอียดและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงาน
และผู้เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติได้อย่างมีมาตรฐาน ก่อให้เกิดผลผลิตที่เสร็จรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา ป้องกัน
ข้อผิดพลาดในการทำงานและการให้บริการที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในที่สุด

ดังนั้น เพื่อให้คู่มือการปฏิบัติงานมาตรฐานกระบวนการสร้างคุณค่าและกระบวนการสนับสนุน
ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา บรรลุข้อกำหนดที่สำคัญและดำเนินการได้ครบถ้วนตามแนวทางการ
ประเมินผล จึงขอให้ผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามคู่มือการปฏิบัติงานมาตรฐานกระบวนการตามที่
แนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕

นางนรรตน์ พิมเสน

(นางนรรตน์ พิมเสน)

เลขาธิการวุฒิสภา

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงาน “มาตรฐานกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา” เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการนำเครื่องมือการบริหารจัดการแนวใหม่ เรื่อง การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) มาใช้ในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยได้ดำเนินการตามแนวคิดและหลักเกณฑ์ของการจัดการกระบวนการที่กำหนดให้หน่วยงานราชการต้องปฏิบัติงานอย่างมีแบบแผน ดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอน ด้วยการอาศัยทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์ เงินทุน การบริการ และการอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้เกิดผลผลิตและผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งส่วนราชการต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการให้สามารถสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนการบรรลุพันธกิจและวิสัยทัศน์เป็นสำคัญ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจึงได้วิเคราะห์กระบวนการที่สร้างคุณค่าและกระบวนการสนับสนุนและนำมาจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ซึ่งได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 - 2554 และต่อเนื่องมาถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 โดยมีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐและวิเคราะห์กระบวนการพร้อมกับการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานจำนวน 8 กระบวนการ ประกอบด้วยกระบวนการที่สร้างคุณค่า 4 กระบวนการ คือ กระบวนการสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติ กระบวนการสนับสนุน ส่งเสริมและเผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา และกระบวนการด้านฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ และกระบวนการสนับสนุน 4 กระบวนการ คือ กระบวนการด้านการคลังและงบประมาณ กระบวนการพัฒนาทรัพยากรบุคคล กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การแปลงสู่แผนปฏิบัติราชการและการติดตามและประเมินผล และกระบวนการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คู่มือการปฏิบัติงาน “มาตรฐานกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา” ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประกอบด้วยกระบวนการย่อย คือ กระบวนการให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายของสำนักกฎหมาย และกระบวนการจัดทำบทความวิชาการของสำนักวิชาการ ซึ่งทั้งสองกระบวนการย่อยนี้ได้แสดงถึงขั้นตอนการปฏิบัติ รายละเอียด มาตรฐานคุณภาพ และการควบคุมการดำเนินงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านสนับสนุนข้อมูลแก่สมาชิกวุฒิสภาสามารถดำเนินงานและบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา อีกทั้งตอบสนองต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คณะผู้จัดทำมีความคาดหวังอย่างยิ่งว่าการนำคู่มือการปฏิบัติงาน “มาตรฐานกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา” เล่มนี้ไปใช้จะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานในการสนับสนุนข้อมูลแก่สมาชิกวุฒิสภาได้ตามภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลก่อเกิดเป็นรูปธรรมในที่สุด

คณะทำงานการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

หมวด 6 การจัดการกระบวนการ

มิถุนายน 2555

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	2
1.2 ความสำคัญของกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณา การดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา	4
1.3 วัตถุประสงค์	5
1.4 ขอบเขต	5
1.5 ข้อกำหนดที่สำคัญ	6
1.6 คำจำกัดความ	6
1.7 หน้าที่ความรับผิดชอบ	6
1.8 คำอธิบายสัญลักษณ์ที่ใช้	10
ส่วนที่ 2 แผนผังกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงาน ของสมาชิกวุฒิสภา	12
2.1 แผนผังกระบวนการ (Work Flow)	13
2.2 แผนผังกระบวนการย่อย	14
1. การให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย	14
2. การจัดทำบทความวิชาการของสำนักวิชาการ	15
2.3 แผนผังแสดงรายละเอียดการปฏิบัติงาน	16
1. การให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย	16
2. การจัดทำบทความวิชาการของสำนักวิชาการ	32
ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน มาตรฐานคุณภาพและการติดตามประเมินผล	35
3.1 รายละเอียดการปฏิบัติงาน	36
1. การให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย	36
2. การจัดทำบทความวิชาการของสำนักวิชาการ	49
ส่วนที่ 4 แบบฟอร์มที่ใช้ เอกสารใช้ประกอบการดำเนินงาน เอกสารอ้างอิง	57
4.1 แบบฟอร์ม/เอกสารบันทึก	58
4.2 เอกสารใช้ประกอบการดำเนินงาน	61
4.3 เอกสารอ้างอิง	61
ภาคผนวก	62

ส่วนที่ 1

บทนำ

ส่วนที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีความคาดหวังว่าจะเป็นองค์กรที่มีความเป็นมืออาชีพ ในการสนับสนุน การดำเนินงานด้านนิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมีพันธกิจคือการให้บริการและสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติ เพื่อประโยชน์สาธารณะของชาติ และเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่การดำเนินงานด้านนิติบัญญัติ แก่สาธารณชน โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือการที่องค์กรสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สาธารณะและเป็นหนึ่งในสถาบันหลักในการพัฒนางานด้านนิติบัญญัติของชาติ

ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีการดำเนินงานตามพันธกิจ และบทบาทอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. รับผิดชอบงานด้านวิชาการและธุรการของวุฒิสภา
2. สนับสนุน ส่งเสริม และเผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยเฉพาะบทบาทการดำเนินงานทางด้านนิติบัญญัติตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญฯ ของวุฒิสภา
3. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์และวิจัยในเรื่องต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณา การดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภาตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา
4. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์และวิจัย รวมทั้งการเปรียบเทียบข้อมูลของนานาอารยประเทศ ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูล สำหรับสนับสนุนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับวงงานรัฐสภาต่างประเทศ ของวุฒิสภา
5. ประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุน การปฏิบัติงานตามภารกิจของวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภา
6. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภาในการสนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติงานตามภารกิจของวุฒิสภา เช่น ด้านงบประมาณ บุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

จากบทบาทหน้าที่ ภารกิจและแนวคิดดังกล่าว เพื่อให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาบรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจึงได้มีการพัฒนาองค์กร โดยนำเครื่องมือ การบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ในการพัฒนาและบริหารจัดการองค์กร เพื่อยกระดับมาตรฐานและคุณภาพการบริหาร จัดการองค์กร โดยดำเนินการประเมินองค์กรด้วยตนเองตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) ที่จัดทำขึ้นโดยอาศัยค่านิยมหลัก 11 ประการ (ก.พ.ร., 1551:3) ซึ่ง มาจากความเชื่อและพฤติกรรมขององค์กรที่มีผลการดำเนินงานที่ดีหลายแห่ง ได้แก่ (1) การนำองค์กรอย่างมี วิสัยทัศน์ (2) ความรับผิดชอบต่อสังคม (3) การให้ความสำคัญกับบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (4) ความเป็นเลิศที่ มุ่งเน้นผู้รับบริการ (5) การมุ่งเน้นอนาคต (6) ความคล่องตัว (7) การเรียนรู้ขององค์กรแต่ละบุคคล (8) การจัดการเพื่อ นวัตกรรม (9) การจัดการโดยใช้ข้อมูลจริง (10) การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์และการสร้างคุณค่า (11) มุมมองในเชิงระบบ

ดังนั้น เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐจึงเป็นเกณฑ์ที่องค์กรใช้ประเมินตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการมุ่งสู่ความเป็นองค์กรที่เป็นเลิศ ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการ 7 หมวดด้วยกัน คือ

- หมวดที่ 1 การนำองค์กร
- หมวดที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์
- หมวดที่ 3 การให้ความสำคัญกับบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- หมวดที่ 4 การวัด วิเคราะห์และการจัดการความรู้
- หมวดที่ 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล
- หมวดที่ 6 การจัดการกระบวนการ
- หมวดที่ 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้มีการนำเครื่องมือการประเมินองค์กรด้วยตนเองตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public sector Management Quality Award : PMQA) มาใช้เพื่อการพัฒนาองค์กร เมื่อปี พ.ศ. 2552 โดยในปีแรกของการดำเนินการนั้น สำนักงานฯ ได้จัดทำคำอธิบายคำถามในลักษณะสำคัญขององค์กร โดยอธิบายถึงลักษณะพื้นฐานขององค์กร ความสัมพันธ์ภายในและภายนอกขององค์กร ความท้าทายขององค์กรต่อสภาพการแข่งขัน ความท้าทายเชิงยุทธศาสตร์ ระบบปรับปรุงผลการดำเนินการ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ มิติที่ 4 การพัฒนาองค์กร ต่อมาสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐตามแผนพัฒนาองค์กรประจำปี พ.ศ. 2553-2554 และต่อเนื่องมาถึงปี พ.ศ. 2555 โดยมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานของสำนักงานฯ ตามกระบวนการในหมวด 6 การจัดการกระบวนการ ซึ่งจำแนกเป็นกระบวนการที่สร้างคุณค่า และกระบวนการสนับสนุน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อพันธกิจ เป้าหมายและนำไปสู่วิสัยทัศน์ขององค์กรเป็นลำดับ

คู่มือการปฏิบัติงานมาตรฐานกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นหนึ่งในผลผลิตของการดำเนินการตามเกณฑ์พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน (Fundamental Level) หมวด 6 การจัดการกระบวนการ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวประกอบด้วยกระบวนการย่อย 2 กระบวนการ ดังนี้

1. การให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย
2. การจัดทำบทความวิชาการของสำนักวิชาการ

ทั้งนี้ ในทุกกระบวนการย่อยจะแสดงรายละเอียดการดำเนินงาน มาตรฐานการปฏิบัติ การติดตามประเมินผล ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการ แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อสื่อสารให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง มีแนวทางหรือวิธีการในการป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด การทำงานซ้ำและลดการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น จนสามารถบรรลุข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา และทำให้การดำเนินการตามภารกิจของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาสามารถตอบสนองผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 ความสำคัญของกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา

วุฒิสภาเป็นองค์กรหนึ่งในสถาบันนิติบัญญัติของชาติควบคู่กับสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นกลไกสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกสภาที่มาจากผู้แทนปวงชนชาวไทย ทั้งจากการเลือกตั้งและการสรรหา ซึ่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2550 นั้น ได้กำหนดให้วุฒิสภามีอำนาจหน้าที่สำคัญ 4 ประการ กล่าวคือ อำนาจหน้าที่ในการพิจารณากลับกรองกฎหมาย อำนาจหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน อำนาจหน้าที่ในการเลือกและการให้ความเห็นชอบบุคคลขึ้นดำรงตำแหน่งสำคัญต่าง ๆ และอำนาจหน้าที่ในการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง นอกอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแล้ว วุฒิสภายังมีบทบาทสำคัญอื่น ๆ ในการให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน รวมทั้งบทบาทด้านต่างประเทศในการเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีกับรัฐสภาของต่างประเทศ อีกด้วย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นองค์กรสนับสนุนงานการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา โดยมีภารกิจและกิจกรรมด้านต่าง ๆ อาทิ หน้าที่ความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับงานด้านวิชาการและธุรการของวุฒิสภา การสนับสนุน ส่งเสริม และเผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยเฉพาะบทบาทการดำเนินงานทางด้านนิติบัญญัติตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญฯ ของวุฒิสภา อีกทั้งหน้าที่ความรับผิดชอบในการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์และวิจัยในเรื่องต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาดำเนินการงานของสมาชิกวุฒิสภาตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ดังนั้น เพื่อเป็นการตอบสนองให้การดำเนินงานตามบทบาทอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สาธารณชน สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจึงได้จัดทำขั้นตอนและแสดงรายละเอียดการปฏิบัติงานของบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่เกี่ยวกับการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา ขึ้น ได้แก่

การให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย ซึ่งนับเป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถตอบสนองพันธกิจ และการให้บริการต่อสมาชิกวุฒิสภาและกรรมมาธิการวุฒิสภา โดยกระบวนการดังกล่าวมีแนวคิดที่จะทำให้สมาชิกวุฒิสภาและกรรมมาธิการ ได้รับความสะดวก รวดเร็ว และถูกต้องชัดเจนในการรับบริการข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมายเพื่อสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติ รวมทั้งสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ ทั้งภายในและภายนอกสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตลอดจนการสร้าง ความพึงพอใจในการรับบริการข้อมูลทางด้านกฎหมายแก่ประชาชน องค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่าง เป็นมาตรฐานและเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความพึงพอใจแก่สมาชิกวุฒิสภาและผู้รับบริการต่อไป

นอกจากนี้ การจัดทำบทความวิชาการก็เป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่จะสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการเพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ศึกษาและติดตามข้อมูลข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมมาธิการและบุคคลในวงงานนิติบัญญัติในประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชนหรือเกี่ยวพันถึงประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติ โดยมีการดำเนินการตามมาตรฐานทางวิชาการของการจัดทำบทความวิชาการตามหลักสากล เพื่อสนองตอบต่อพันธกิจและยุทธศาสตร์ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในการส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานทางวิชาการ อันจะมีส่วนทำให้สมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมมาธิการและบุคคลในวงงานได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูล ข้อเท็จจริงในเรื่องที่มีการรวบรวมขึ้นตามหลักวิชาการ สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจและใช้ประโยชน์เพื่อการพิจารณาการศึกษาต่อเรื่องราวเหล่านี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดทำคู่มือปฏิบัติงานมาตรฐานกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา

2. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามมาตรฐานกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา

1.4 ขอบเขต

ขอบเขตการดำเนินการตามกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา มีดังนี้

การให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย มีเนื้อหาและลักษณะการดำเนินงานครอบคลุมการปฏิบัติงาน 5 วิธีการ ดังนี้

(ก) การให้บริการให้คำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือทางกฎหมายและระบบงานเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภา

(ข) การให้บริการค้นคว้าข้อมูลทางกฎหมายทุกประเภท อาทิ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด กฎข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ

(ค) การให้บริการความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา อาทิ การร่างญัตติ การร่างคำแปรญัตติ และการร่างกระทู้ถาม

(ง) การให้บริการเอกสารและข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย อาทิ รัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภา ร่างพระราชบัญญัติ รวมกฎหมายประจำปี ตำรากฎหมาย และวารสารจตุลนิตี ฯลฯ

(จ) การให้บริการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติทั้งภายในและภายนอกสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา อาทิ ติดตามการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและพระราชกำหนด หรือสอบถามข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำบทความวิชาการของสำนักวิชาการ มีลักษณะการดำเนินงานและขอบเขต ดังต่อไปนี้

1. มีประเด็นที่ชัดเจน มีเนื้อหาสาระทางวิชาการที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และทันสมัย
2. มีการวิเคราะห์ประเด็นตามหลักวิชาการ มีการสรุปประเด็น มีการสังเคราะห์ความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และเสนอความรู้ หรือวิธีการที่เป็นประโยชน์
3. มีการวิเคราะห์ในประเด็นหลัก โดยมีทฤษฎีหรือแนวคิดมารองรับในการวิเคราะห์
4. สอดแทรกความคิดริเริ่ม หรือความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ หรือแสดงทัศนะทางวิชาการของผู้เขียนอย่างชัดเจนและเที่ยงตรง
5. มีการค้นคว้าอ้างอิงจากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ทันสมัย ครอบคลุม และมีการอ้างอิงอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามแบบแผน
6. มีการเรียบเรียงและนำเสนอข้อมูลเนื้อหาเข้าใจง่าย เป็นระบบ
7. ใช้ศัพท์และภาษาทางวิชาการอย่างเหมาะสมมีตาราง แผนภูมิ แผนภาพ ประกอบตามความจำเป็น เพื่อให้เข้าใจง่ายและชัดเจน

1.5 ข้อกำหนดที่สำคัญ

ข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภาได้ดำเนินการโดยการนำข้อมูลที่ได้จากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาประกอบใช้ในการจัดทำ ดังนี้

ชื่อกระบวนการ	ข้อกำหนดที่สำคัญ	ตัวชี้วัดของข้อกำหนดที่สำคัญ
กระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา	1. ผู้รับบริการได้รับความสะดวก ถูกต้องจากการให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย 2. การจัดทำบทความวิชาการของสำนักวิชาการมีความถูกต้อง และมีข้อมูลที่ชัดเจนสามารถนำไปประกอบการพิจารณาหรือศึกษาต่อไปได้	สมาชิกวุฒิสภา กรรมการและบุคคลในวงงานนิติบัญญัติ มีความพึงพอใจต่อการได้รับบริการข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมายและการสนับสนุนเอกสารบทความทางวิชาการ

1.6 คำจำกัดความ

“การให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย” หมายถึง

1. การให้บริการให้คำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือทางกฎหมายและระบบงานเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภา
2. การให้บริการค้นคว้าข้อมูลทางกฎหมายทุกประเภท อาทิ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด กฎข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ
3. การให้บริการความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา อาทิ การร่างญัตติ การร่างคำแปรญัตติ และการร่างกระทู้ถาม
4. การให้บริการเอกสารและข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย อาทิ รัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภา ร่างพระราชบัญญัติ รวมกฎหมายประจำปี ตำรากฎหมาย และวารสารจตุลนิติ ฯลฯ
5. การให้บริการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ ทั้งภายในและภายนอกสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา อาทิ ติดตามการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและพระราชกำหนด หรือสอบถามข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

“ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย” หมายถึง หน่วยงานที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานของสำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการข้อมูลทางด้านกฎหมายเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานในด้านนิติบัญญัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญสำหรับสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการ โดยเฉพาะการให้บริการในด้านการให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอความเห็น และตอบข้อหารือเกี่ยวกับกฎหมาย การให้บริการค้นคว้าและการจัดทำข้อมูลเพื่อให้บริการทางกฎหมาย ตลอดจนการพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุง

แก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภาหรือกรรมการแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ โดยมีสถานที่สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ ณ อาคารรัฐสภา 2

“การปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติ” หมายถึง การกิจ หน้าที่การดำเนินงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

“บทความวิชาการ” หมายถึง เอกสารของสำนักวิชาการซึ่งมีการเรียบเรียงขึ้นจากผลงานทางวิชาการ ของตนเองหรือของผู้อื่นในลักษณะที่เป็นการวิเคราะห์ สรุปผล หรือวิจารณ์ หรือเป็นบทความที่เสนอ แนวความคิดจากพื้นฐานทางวิชาการด้านนั้นๆ เพื่อประโยชน์ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจในประเด็น ด้านต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชนหรือเกี่ยวพันถึงประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติ

“การจัดทำบทความวิชาการของสำนักวิชาการ” หมายถึง การจัดทำบทความที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. มีประเด็นที่ชัดเจน มีเนื้อหาสาระทางวิชาการที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และทันสมัย
2. มีการวิเคราะห์ประเด็นตามหลักวิชาการ มีการสรุปประเด็น มีการสังเคราะห์ความรู้จากแหล่ง ต่าง ๆ และเสนอความรู้ หรือวิธีการที่เป็นประโยชน์
3. มีการวิเคราะห์ในประเด็นหลัก โดยมีทฤษฎีหรือแนวคิดมารองรับในการวิเคราะห์
4. สอดแทรกความคิดริเริ่ม หรือความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ หรือแสดงทัศนะทางวิชาการของ ผู้เขียนอย่างชัดเจนและเที่ยงตรง
5. มีการค้นคว้าอ้างอิงจากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ทันสมัย ครอบคลุม และมีการอ้างอิงอย่างเป็น ระบบ ถูกต้องตามแบบแผน
6. มีการเรียบเรียงและนำเสนอข้อมูลเนื้อหาเข้าใจง่าย เป็นระบบ
7. ใช้ศัพท์และภาษาทางวิชาการอย่างเหมาะสมมีตาราง แผนภูมิ แผนภาพ ประกอบตามความจำเป็น เพื่อให้เข้าใจง่ายและชัดเจน

1.7 หน้าที่ความรับผิดชอบ

การดำเนินการกระบวนกรสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิก วุฒิสภา มีหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ดังนี้

1. การให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย
 - (ก) การให้บริการให้คำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือทางกฎหมายและระบบงานเกี่ยวกับ กระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภา

หน่วยงานรับผิดชอบ	ความรับผิดชอบ
นิติกร สำนักกฎหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้บริการคำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือทางกฎหมายและ ระบบงานเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภา 2. ศึกษาค้นคว้า ปรึกษาหารือ หาข้อมูล/กฎหมาย และจัดทำบันทึกเสนอ 3. แจ้างและจัดส่งหนังสือข้อมูลการให้บริการ

หน่วยงานรับผิดชอบ	ความรับผิดชอบ
ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน/ ผู้อำนวยการสำนัก)	ตรวจสอบความถูกต้อง พิจารณาเห็นชอบ และลงนามในหนังสือ
กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป	ออกเลขทะเบียนหนังสือส่ง เพื่อนิติกรจะได้แจ้งและจัดส่งหนังสือ ข้อมูลหรือเอกสารตอบข้อหารือทางกฎหมายต่อไป

(ข) การให้บริการค้นคว้าข้อมูลทางกฎหมายทุกประเภท อาทิ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด กฎ ข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ

หน่วยงานรับผิดชอบ	ความรับผิดชอบ
นิติกร สำนักกฎหมาย	1. ให้บริการค้นคว้าข้อมูลทางกฎหมายทุกประเภท 2. สืบค้นเอกสารข้อมูล/กฎหมาย ปรัชญาหรือหรือสอบถามข้อมูลจาก หน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาซึ่งรับผิดชอบข้อมูลเพื่อ ให้บริการ 3. แจ้งและจัดส่งหนังสือการให้ข้อมูลทางกฎหมาย
ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน/ ผู้อำนวยการสำนัก)	ตรวจสอบความถูกต้อง พิจารณาเห็นชอบ และลงนามในหนังสือ
กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป	ออกเลขทะเบียนหนังสือส่ง เพื่อนิติกรจะได้แจ้งและจัดส่งหนังสือเอกสาร ข้อมูลทางกฎหมายต่อไป

(ค) การให้บริการความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา อาทิ การร่างญัตติ การร่างคำแปรญัตติ และการร่างกระทู้ถาม

หน่วยงานรับผิดชอบ	ความรับผิดชอบ
นิติกร สำนักกฎหมาย	1. ให้บริการความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายตาม ความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา 2. ประสานงานผู้รับผิดชอบภารกิจโดยตรง (สำนักการประชุม ในกรณี มาประจำ ณ หน่วยประสานงานราชการ) เพื่อให้ดำเนินการร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือร่างกระทู้ถาม 3. หาข้อมูล/กฎหมาย แล้วดำเนินการร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือร่าง กระทู้ถาม และจัดทำบันทึกเสนอ 4. แจ้งและจัดส่งเอกสารร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือร่างกระทู้ถาม

หน่วยงานรับผิดชอบ	ความรับผิดชอบ
ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน/ ผู้อำนวยการสำนัก)	ตรวจสอบความถูกต้อง พิจารณาเห็นชอบ และลงนามในหนังสือ
กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป สำนักบริหารงานกลาง	ลงทะเบียนรับยุติ คำแปรญัติ หรือกระทู้ถาม เพื่อนิติกรจะได้แจ้งและ จัดส่งสำเนาหนังสือยุติ แปรญัติ หรือกระทู้ถามต่อไป

(ง) การให้บริการเอกสารและข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย อาทิ รัฐธรรมนูญ ข้อบังคับ การประชุมสภา ร่างพระราชบัญญัติ รวมกฎหมายประจำปี ตำรากฎหมาย และวารสารจตุลนิติ ฯลฯ

หน่วยงานรับผิดชอบ	ความรับผิดชอบ
นิติกร สำนักกฎหมาย	1. ให้บริการเอกสารและข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย 2. สืบค้นเอกสารข้อมูล/กฎหมายหรือประสานขอข้อมูลเพื่อให้บริการ 3. ในกรณีขอเอกสารหรือข้อมูลเป็นปริมาณมากหรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ เป็นกรณีพิเศษต้องจัดทำบันทึกเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณา 4. แจ้งและจัดส่งเอกสารหรือข้อมูลทางกฎหมาย
ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน/ ผู้อำนวยการสำนัก)	พิจารณาเห็นชอบ และลงนามในหนังสือ
กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป	ออกเลขทะเบียนหนังสือส่ง เพื่อนิติกรจะได้แจ้งและจัดส่งหนังสือเอกสาร หรือข้อมูลทางกฎหมายต่อไป

(จ) การให้บริการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ ทั้งภายในและภายนอกสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา อาทิ ติดตามการพิจารณาพระราชบัญญัติและพระราชกำหนด หรือสอบถามข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

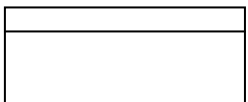

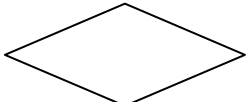

หน่วยงานรับผิดชอบ	ความรับผิดชอบ
นิติกร สำนักกฎหมาย	1. ให้บริการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ งานด้านนิติบัญญัติ ทั้งภายในและภายนอกสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา 2. ในกรณีขอเอกสารหรือข้อมูลสำคัญจากหน่วยงานภายนอกต้องจัดทำ บันทึกเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาเห็นชอบ 3. แจ้งและจัดส่งเอกสารหรือให้ข้อมูลทางกฎหมาย
ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน/ ผู้อำนวยการสำนัก)	พิจารณาเห็นชอบ และลงนามในหนังสือ
กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป	ออกเลขทะเบียนหนังสือส่ง และลงทะเบียนหนังสือรับ เพื่อนิติกรจะได้แจ้ง และจัดส่งเอกสารหรือข้อมูลทางกฎหมายต่อไป

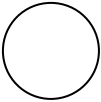
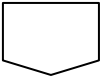
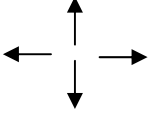
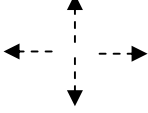
2. การจัดทำบทความวิชาการของสำนักวิชาการ

หน่วยงานรับผิดชอบ	ความรับผิดชอบ
บุคลากรของสำนักวิชาการ	1. ร่วมกันกำหนดหัวข้อ/ชื่อเรื่องของบทความวิชาการ 2. เขียนบทความวิชาการ 3. เผยแพร่บทความวิชาการ
ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน/ ผู้อำนวยการสำนัก)	1. พิจารณาเห็นชอบ และลงนามในหนังสือ 2. ให้ความเห็น คำแนะนำ ในการจัดทำบทความวิชาการ
กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป สำนักวิชาการ	อำนวยความสะดวกในการออกเลขทะเบียนหนังสือส่ง และลงทะเบียนหนังสือรับ เพื่อการจัดทำบทความวิชาการของสำนักวิชาการ

1.8 คำอธิบายสัญลักษณ์

สัญลักษณ์ในคู่มือปฏิบัติงานมาตรฐานกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา ดังคำอธิบาย ดังนี้

สัญลักษณ์	คำอธิบาย
	จุดเริ่มต้น หรือ จุดสิ้นสุดของกระบวนการ
	กระบวนการที่มีกิจกรรมย่อยอยู่ภายใน
	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน
	ขั้นการตัดสินใจ
	ฐานข้อมูล
	เอกสาร/รายงาน

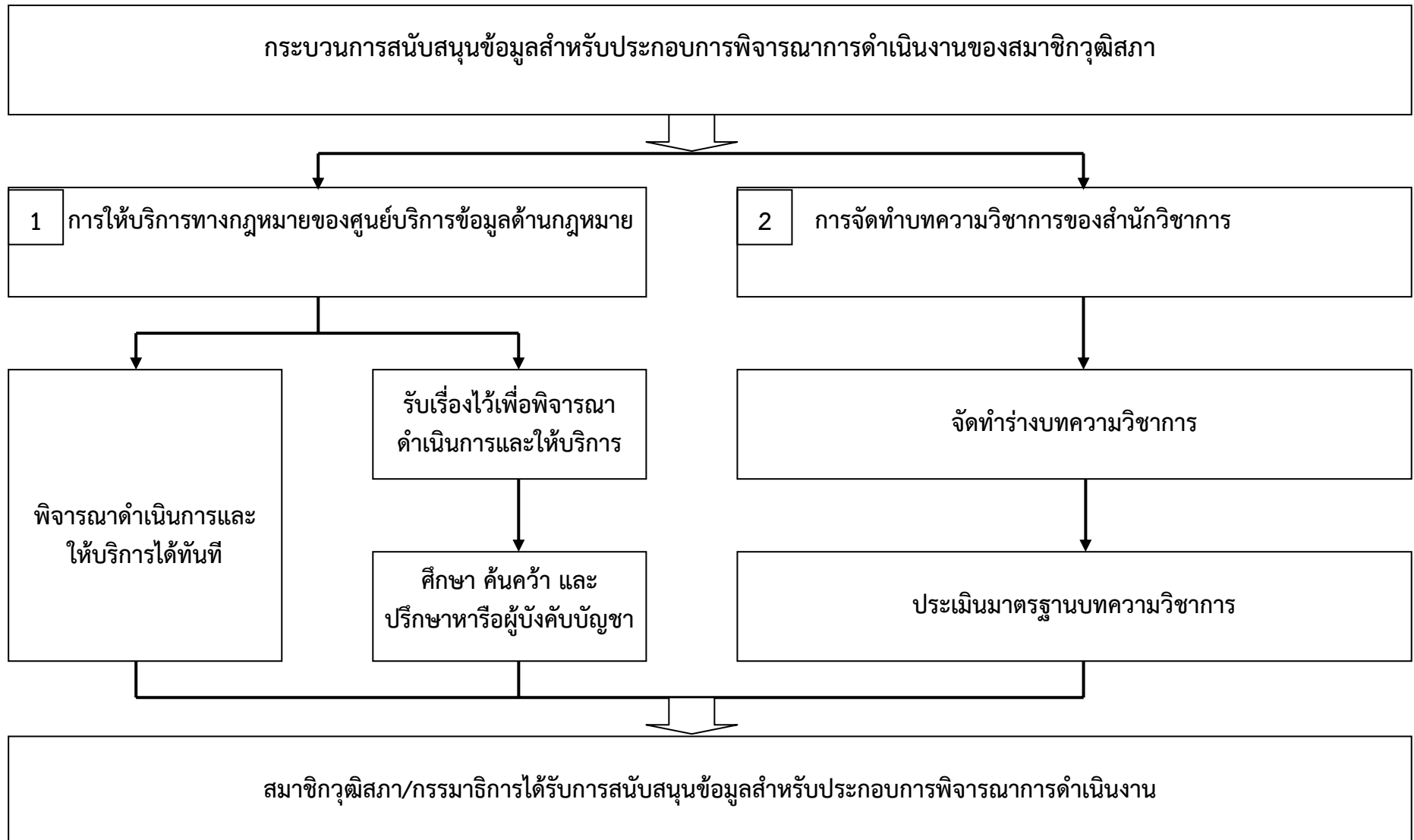
สัญลักษณ์	คำอธิบาย
	เอกสาร รายงานหลายแบบ หลายประเภท
	จุดเชื่อมต่อระหว่างขั้นตอน/กระบวนการ
	จุดต่อเนืองที่อยู่คนละหน้ากัน
	ทิศทาง/การเคลื่อนไหวของงาน
	ทิศทางการนำเข้า/ส่งออกของเอกสาร/รายงาน/ฐานข้อมูล ที่อาจเกิดขึ้น

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่ใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ส่วนที่ 2

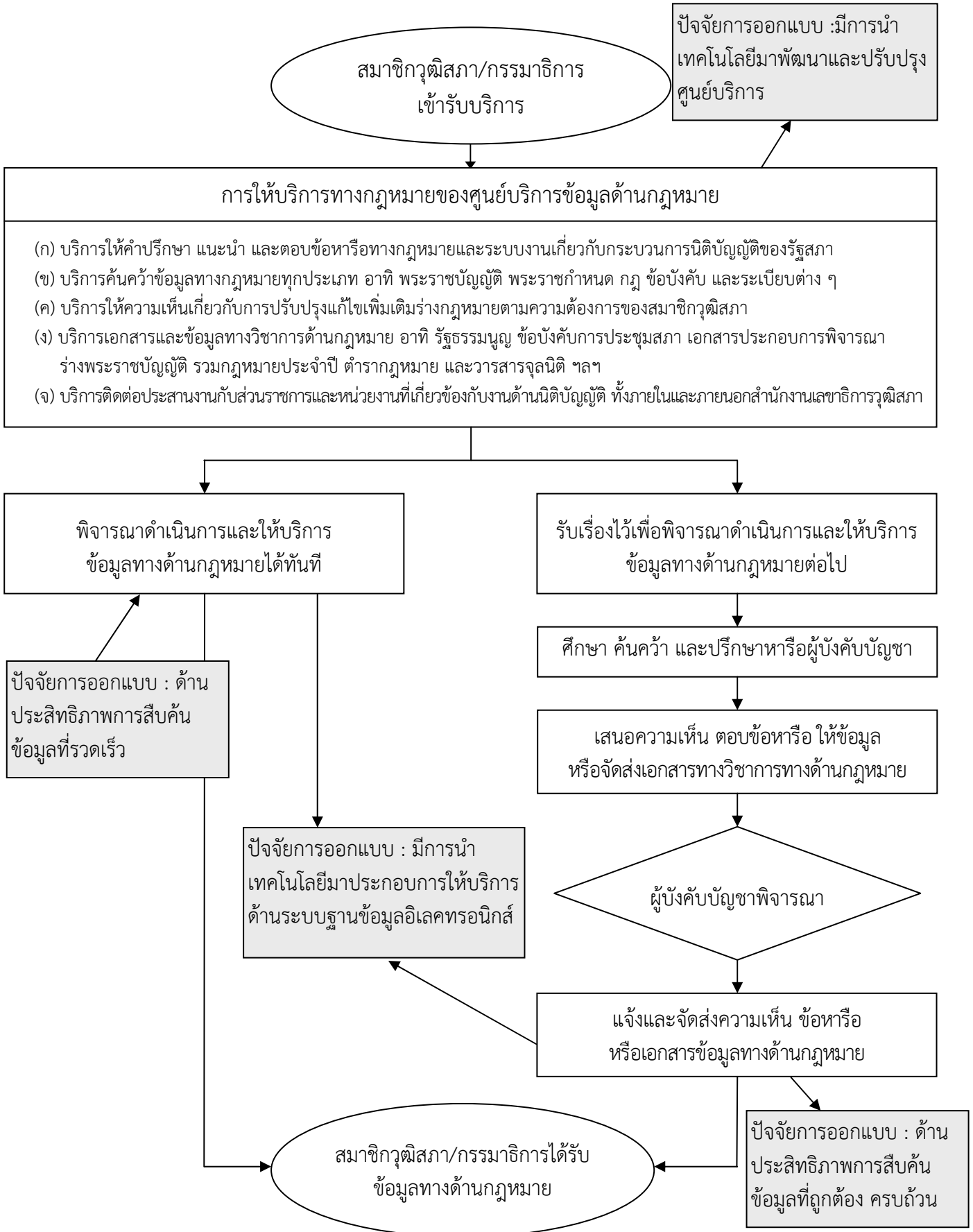
ผังกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณา
การดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา

2.1 ผังกระบวนการ (Work Flow) การสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา

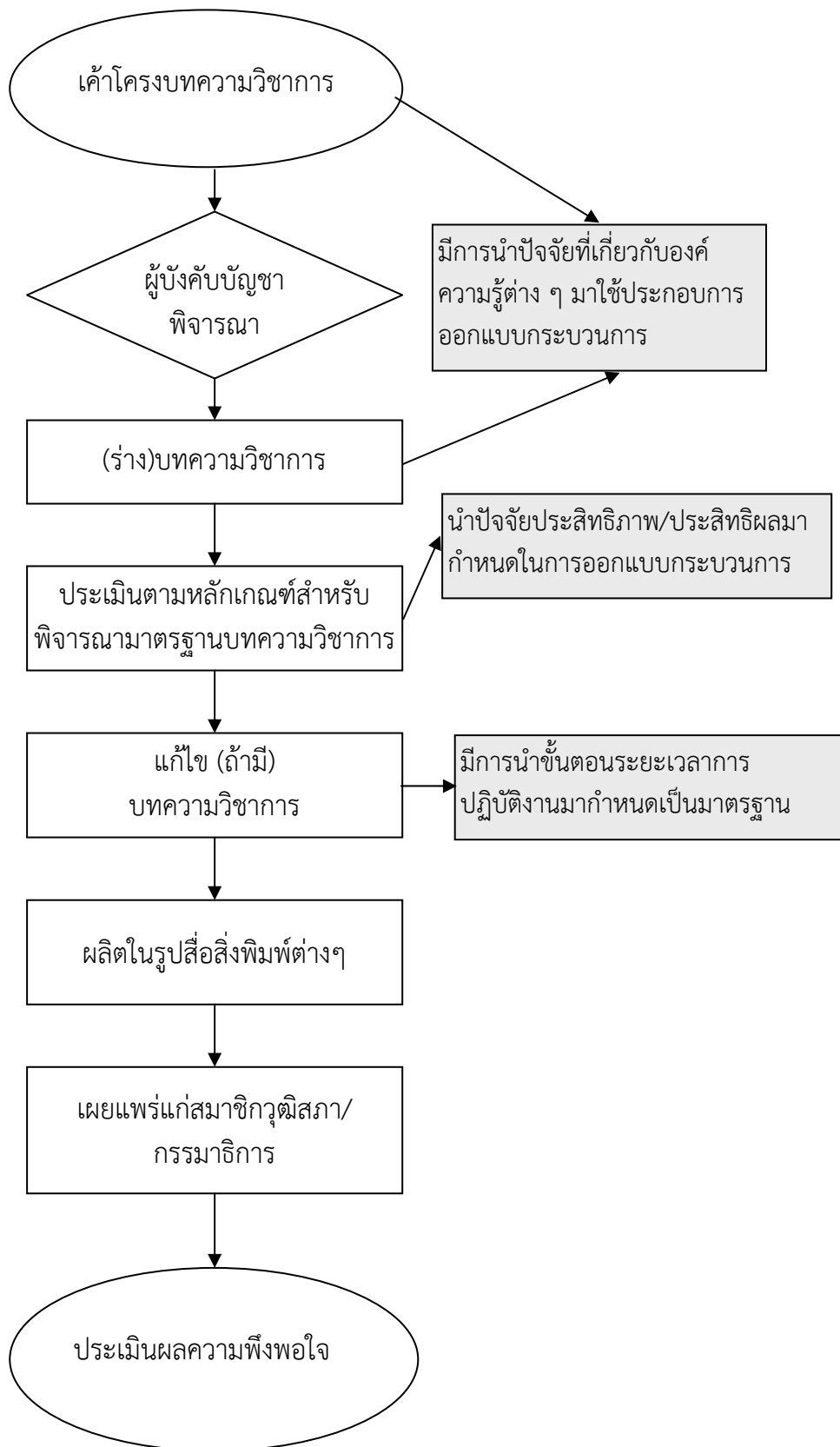

2.2 ผังกระบวนการย่อยการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา

1 การให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย

2 การจัดทำบทความวิชาการของสำนักวิชาการ

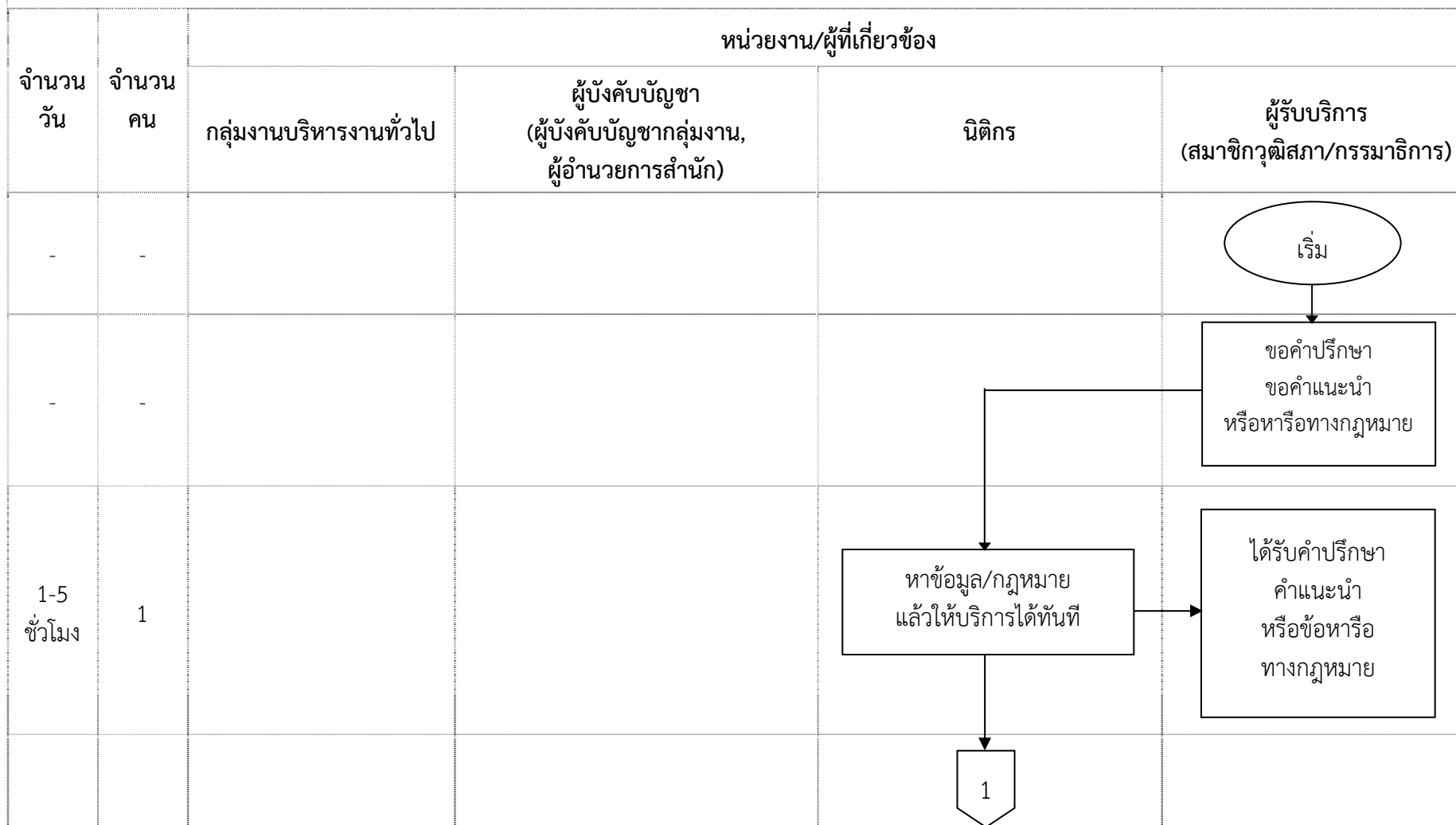
2.3 ผังแสดงรายละเอียดการปฏิบัติงาน

1

การให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย

(ก) การให้บริการคำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือทางกฎหมายและระบบงานเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภา

(ก) กระบวนการให้บริการคำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือทางกฎหมายและระบบงานเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภา

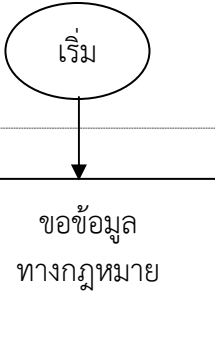
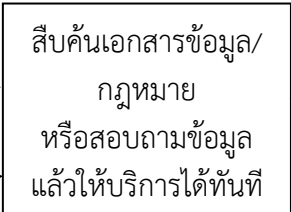
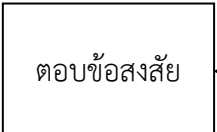

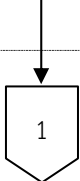
(ก) กระบวนการให้บริการคำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือทางกฎหมายและระบบงานเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภา

จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง			
		กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	นิติกร	ผู้รับบริการ (สมาชิกวุฒิสภา/กรรมการ)
1-7	1-2				
1-2	-				

(ก) กระบวนการให้บริการคำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือทางกฎหมายและระบบงานเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภา

จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง		
		กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	นิติกร
		<pre> graph TD A{{2}} --> B[ออกเลขทะเบียนหนังสือ] B --> C[แจ้างและจัดส่งหนังสือข้อมูลการให้บริการ] C --> D([ได้รับเอกสารตอบข้อหารือทางกฎหมาย]) </pre>		
15 นาที	1			
1	1			
-	-			

(ข) การให้บริการค้นหาข้อมูลทางกฎหมายทุกประเภท อาทิ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด กฎ ข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ

(ข) การให้บริการค้นหาข้อมูลทางกฎหมายทุกประเภท						
จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง				ผู้รับบริการ (สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ)
		กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	หน่วยงานภายใน (ซึ่งรับผิดชอบข้อมูล)	นิติกร	
-	-					
-	-					
1-5 ชั่วโมง	1-2					
						

(ข) การให้บริการค้นคว้าข้อมูลทางกฎหมายทุกประเภท

จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง				ผู้รับบริการ (สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ)
		กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	หน่วยงานภายใน (ซึ่งรับผิดชอบข้อมูล)	นิติกร	
3-5	1-2					
1-2	-					

(ข) การให้บริการค้นคว้าข้อมูลทางกฎหมายทุกประเภท

จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง			
		กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	หน่วยงานภายใน (ซึ่งรับผิดชอบข้อมูล)	ผู้รับบริการ (สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ)
15 นาที	1				
1	1				

(ค) การให้บริการความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา อาทิ การร่างญัตติ การร่างคำแปรญัตติ การร่างกระทู้ถาม

(ค) การให้บริการความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา						
จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง				ผู้รับบริการ (สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมาธิการ)
		สำนักบริหารงานกลาง (กลุ่มงานบริหาร ทั่วไป)	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	สำนักการประชุม (กรณีมาประจำ ณ หน่วย ประสานงานราชการ)	นิติกร	
-	-					เริ่ม
-	-					ใช้บริการเกี่ยวกับญัตติ คำแปรญัตติ หรือกระทู้ถาม
30 นาที	1			ดำเนินการร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือ ร่างกระทู้ถาม	ประสานงาน ผู้รับผิดชอบภารกิจ โดยตรง	ได้รับบริการ ประสานงาน
						1

(ค) การให้บริการความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา

จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง				
		สำนักบริหารงานกลาง (กลุ่มงานบริหาร ทั่วไป)	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	สำนักการประชุม (กรณีมาประจำ ณ หน่วย ประสานงานราชการ)	นิติกร	ผู้รับบริการ (สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ)
1-2	1				ดำเนินการร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือร่างกระทู้ถาม และจัดทำบันทึกเสนอ	
1-2	-		ตรวจสอบความถูกต้อง พิจารณาเห็นชอบ และลงนามในหนังสือ			
					2	

(ค) การให้บริการความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา

จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง				
		สำนักบริหารงานกลาง (กลุ่มงานบริหาร ทั่วไป)	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	สำนักการประชุม (กรณีมาประจำ ณ หน่วย ประสานงานราชการ)	นิติกร	ผู้รับบริการ (สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ)
					<pre> graph TD 2{{2}} --> A[แจ้งและจัดส่งเอกสาร ร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติหรือ ร่างกระทู้ถาม] A --> B[เห็นชอบด้วย กับร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือร่างกระทู้ถาม] A --> C[ดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง] C --> D[สำเนาหนังสือ ญัตติ แปรญัตติ หรือกระทู้ถาม] C --> E[ลงทะเบียนรับญัตติ คำแปรญัตติ หรือ กระทู้ถาม] </pre>	
1-2	1					
15 นาที	1					

(ง) การให้บริการเอกสารและข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย อาทิ รัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภา ร่างพระราชบัญญัติ รวมกฎหมายประจำปี ตำรากฎหมาย และวารสารจุลนิตี ฯลฯ

(ง) การให้บริการเอกสารและข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย						
จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง				ผู้รับบริการ (สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ/ประชาชน)
		กลุ่มงานบริหารงาน ทั่วไป	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	หน่วยงานภายใน (ซึ่งรับผิดชอบข้อมูล)	นิติกร	
-	-					เริ่ม
-	-					ขอเอกสารหรือ ข้อมูลทางกฎหมาย
3-5 ชั่วโมง	1-2			จัดส่งเอกสาร/ ข้อมูล	สืบค้นเอกสารข้อมูล/ กฎหมาย หรือประสาน ขอข้อมูลที่เกี่ยวข้อง แล้วให้บริการได้ทันที	ได้รับเอกสาร หรือข้อมูล ทางกฎหมาย
						1

(ง) การให้บริการเอกสารและข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย

จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง				ผู้รับบริการ (สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ/ประชาชน)
		กลุ่มงานบริหารงาน ทั่วไป	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	หน่วยงานภายใน (ซึ่งรับผิดชอบข้อมูล)	นิติกร	
1-2	1-2				<p>ในกรณีขอเอกสารหรือข้อมูลเป็นปริมาณมากหรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ เป็นกรณีพิเศษ ต้องจัดทำบันทึกเสนอเพื่อพิจารณา</p>	
1-2	-				<p>พิจารณาเห็นชอบและลงนามในหนังสือ</p>	

(ง) การให้บริการเอกสารและข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย

จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง				
		กลุ่มงานบริหารงาน ทั่วไป	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	หน่วยงานภายใน (ซึ่งรับผิดชอบข้อมูล)	นิติกร	ผู้รับบริการ (สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ/ประชาชน)
15 นาที	1					
1-2	1-2					
-	-					

(จ) การให้บริการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ ทั้งภายในและภายนอกสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา อาทิ ติดตามการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและพระราชกำหนด หรือสอบถามข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

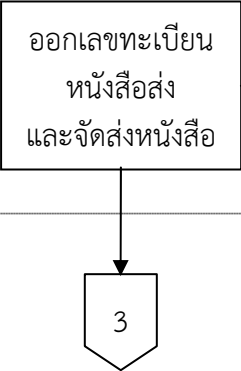

(จ) การให้บริการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ

จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง					
		กลุ่มงานบริหารงาน ทั่วไป	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	หน่วยงานภายนอก	หน่วยงานภายใน	นิติกร	ผู้รับบริการ (สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ)
-	-						เริ่ม
-	-						ขอรับบริการ
30-45 นาที	1				ให้ข้อมูล	ติดต่อประสานงาน แล้วให้บริการ ได้ทันที	รับทราบข้อมูล
						1	

(จ) การให้บริการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ

จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง					
		กลุ่มงานบริหารงาน ทั่วไป	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	หน่วยงานภายนอก	หน่วยงานภายใน	นิติกร	ผู้รับบริการ (สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ)
						1	
1-3	1			ให้ข้อมูล/ เอกสาร		แจ้งและจัดส่ง เอกสารหรือให้ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ งานด้านนิติบัญญัติ	รับทราบข้อมูล
1-2	1					ในกรณีขอเอกสาร หรือข้อมูลสำคัญ จากหน่วยงาน ภายนอก ต้องจัดทำบันทึกเสนอ	
			2				

(จ) การให้บริการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ

จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง					
		กลุ่มงานบริหารงาน ทั่วไป	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	หน่วยงานภายนอก	หน่วยงานภายใน	นิติกร	ผู้รับบริการ (สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ)
			 <p>พิจารณาเห็นชอบ และลงนาม ในหนังสือ</p>				
1-2	-						
15 นาที	1	 <p>ออกเลขทะเบียน หนังสือส่ง และจัดส่งหนังสือ</p>		 <p>ได้รับหนังสือ และดำเนินการ ในส่วนที่ เกี่ยวข้อง</p>			
		 <p>3</p>					

(จ) การให้บริการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ

จำนวน วัน	จำนวน คน	หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง					
		กลุ่มงานบริหารงาน ทั่วไป	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	หน่วยงานภายนอก	หน่วยงานภายใน	นิติกร	ผู้รับบริการ (สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ)
15 นาที	1	ลงทะเบียน หนังสือรับ					
1	1					แจ้งและจัดส่ง เอกสาร หรือ ให้ข้อมูลสำคัญ ที่ได้รับ	
-	-						ได้รับเอกสาร ข้อมูล ทางกฎหมาย

2

การจัดทำบทความวิชาการ

การจัดทำบทความวิชาการ							
หน่วยงาน							
จำนวนวัน	จำนวนคน	วิทยากร, นิติกรสำนัก วิชาการ	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	สำนักบริหารงานกลาง	ผู้ทรงคุณวุฒิ	สำนักการพิมพ์	สมาชิกวุฒิสภา/ คณะกรรมการ/ ผู้รับบริการ
7	-	กำหนดหัวข้อและ โครงร่าง					
-	-		พิจารณา				
30	1	เขียนตามโครงร่าง					
			1				

การจัดทำบทความวิชาการ							
จำนวนวัน	จำนวนคน	หน่วยงาน					
		วิทยากร, นิติกรสำนัก วิชาการ	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	สำนักบริหารงานกลาง	ผู้ทรงคุณวุฒิ	สำนักการพิมพ์	สมาชิกวุฒิสภา/ คณะกรรมการ/ ผู้รับบริการ
			1				
-	-		พิจารณา				
15	-				ประเมินตามหลักเกณฑ์ การพิจารณา		
5	1	เขียนปรับปรุง (ถ้ามี)					
						2	

การจัดทำบทความวิชาการ							
จำนวนวัน	จำนวนคน	หน่วยงาน					
		วิทยากร, นิตกรสำนัก วิชาการ	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	สำนักบริหารงานกลาง	ผู้ทรงคุณวุฒิ	สำนักการพิมพ์	สมาชิกรุทนีสภา/ คณะกรรมการ/ ผู้รับบริการ
						2	
3	-					จัดพิมพ์	
-	-		ดำเนินการเผยแพร่บทความวิชาการ				
-	-						บทความวิชาการ
							2

การจัดทำบทความวิชาการ							
จำนวนวัน	จำนวนคน	หน่วยงาน					
		วิทยากร, นิตกรสำนัก วิชาการ	ผู้บังคับบัญชา (ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน, ผู้อำนวยการสำนัก)	สำนักบริหารงานกลาง	ผู้ทรงคุณวุฒิ	สำนักการพิมพ์	สมาชิกวุฒิสภา/ คณะกรรมการ/ ผู้รับบริการ
-	-						2
			ประเมินผล ความพึงพอใจ				

ส่วนที่ 3

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน มาตรฐานคุณภาพ
และการติดตามประเมินผล

3.1 รายละเอียดของการปฏิบัติงาน

- 1 กระบวนการย่อย : การให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย
(ก) การให้บริการคำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือทางกฎหมายและระบบงานเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภา

(ก) การให้บริการคำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือทางกฎหมายและระบบงานเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภา								
ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
1	สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ ขอคำปรึกษา ขอคำแนะนำ หรือหารือทางกฎหมาย	-	คำปรึกษา หรือข้อหารือเป็นเรื่อง ทางกฎหมายหรือระบบงานเกี่ยวกับ กระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภา ตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการผู้มาใช้บริการ	-	-	สมาชิกวุฒิสภา หรือ กรรมการ	-	-
2	หาข้อมูล/กฎหมาย แล้วให้บริการได้ทันที	1-5 ชั่วโมง	นิติกรสามารถให้ข้อมูลได้ทันที หรือ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลหรือกฎหมาย ก่อน แล้วจึงให้คำปรึกษา คำแนะนำ หรือตอบข้อหารือแก่ผู้ใช้บริการ	มีความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้องชัดเจน และ ผู้รับบริการ ได้รับความพึงพอใจ	มีการประเมินผล โดยมีแบบสำรวจ ความพึงพอใจ ในการให้บริการ	นิติกร	-	- ระบบฐานข้อมูล ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - แบบฟอร์ม การใช้บริการฯ
3	ศึกษาค้นคว้า ปรึกษาหารือ หาข้อมูล/กฎหมาย และจัดทำบันทึกเสนอ	1-7	ในกรณีที่การให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอความเห็น หรือตอบข้อหารือ เกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ จำเป็นต้องใช้ ระยะเวลาในการศึกษา เนื่องจากไม่ แน่ใจ ต้องร่วมกันเป็นทีม ไม่ควรตอบ หรือต้องมีการปรึกษาหารือกับ ผู้บังคับบัญชาเสียก่อนนั้น	มีความสะดวก ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และ ผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ	มีการประเมินผล โดยมีแบบสำรวจ ความพึงพอใจ ในการให้บริการ	นิติกร ผู้บังคับบัญชา	-	- แบบฟอร์มการใช้ บริการ - ระบบฐานข้อมูล ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - ตำราทาง กฎหมาย

(ก) การให้บริการคำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือทางกฎหมายและระบบงานเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภา

ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
			นิติกรควรหลีกเลี่ยงที่จะทำงานคนเดียวและไม่ควรตอบในทันทีจนกว่าจะได้ศึกษาค้นคว้าจนแน่ใจ					- บันทึกนำส่งข้อมูลทางกฎหมาย
4	ตรวจสอบความถูกต้องพิจารณาเห็นชอบและลงนามในหนังสือ	1-2	เพื่อความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูลจึงควรมีการตรวจสอบกลั่นกรองข้อมูลอีกชั้นหนึ่ง	มีความถูกต้องน่าเชื่อถือและเอกสารข้อมูลมีเลขที่ลงทะเบียน	-	นิติกรผู้บังคับบัญชา	-	- บันทึกนำส่งข้อมูลทางกฎหมาย
5	ออกเลขทะเบียนหนังสือส่ง	15 นาที	เจ้าพนักงานธุรการ กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักกฎหมาย ลงทะเบียนเพื่อออกเลขหนังสือนำส่งเอกสารข้อมูลทางกฎหมาย	เอกสารข้อมูลมีเลขที่ลงทะเบียนส่ง	-	กลุ่มงานบริหารทั่วไปสำนักกฎหมาย	-	ทะเบียนหนังสือส่งออกของกลุ่มงานบริหารทั่วไปสำนักกฎหมาย
6	แจ้งและจัดส่งหนังสือข้อมูลการให้บริการ	1	เมื่อเอกสารข้อมูลได้รับความเห็นชอบตามขั้นตอนแล้ว นิติกรผู้รับผิดชอบต้องแจ้งความคืบหน้าพร้อมกับจัดส่งข้อมูลให้แก่ผู้ใช้บริการตามวิธีการที่ตกลงกัน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ใช้บริการจะมารับเอกสารด้วยตนเอง	ดำเนินการภายในกำหนดเวลาที่สมาชิกวุฒิสภาหรือกรรมการต้องการ	-	นิติกร	-	ข้อมูลหรือเอกสารตอบข้อหารือทางกฎหมาย

(ข) การให้บริการค้นหาข้อมูลทางกฎหมายทุกประเภท อาทิ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด กฎ ข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ

(ข) การให้บริการค้นหาข้อมูลทางกฎหมายทุกประเภท อาทิ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด กฎ ข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ								
ที่	ฝั่งกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
1	สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ ขอข้อมูลทางกฎหมาย	-	สมาชิกวุฒิสภาหรือกรรมการ สามารถใช้บริการค้นหาข้อมูลทาง กฎหมายได้ทุกประเภท ตามความ ต้องการ เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด กฎ ข้อบังคับ และ ระเบียบต่าง ๆ	-	-	สมาชิกวุฒิสภา หรือ กรรมการ	-	-
2	สืบค้นเอกสารข้อมูล/ กฎหมาย หรือสอบถามข้อมูล แล้วให้บริการได้ทันที	1-5 ชั่วโมง	นิติกรสามารถสืบค้นเอกสารข้อมูลจาก สารบัญญกฎหมายไทย และฐานข้อมูล ทางวิชาการด้านกฎหมาย ตลอดจน ตำรากฎหมายที่จำเป็นอื่น ๆ สำหรับ ใช้ประจำศูนย์ข้อมูลด้านกฎหมายแล้ว ให้บริการได้ทันที แต่ในกรณีที่มี ความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานภายใน อื่น ๆ ซึ่งรับผิดชอบข้อมูล นิติกรต้องติดต่อประสานงานเพื่อขอ ข้อมูลต่าง ๆ แล้วจึงให้บริการในส่วนที่ เกี่ยวข้องต่อไป	มีความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้องชัดเจน และ ผู้รับบริการ ได้รับความพึงพอใจ	มีการประเมินผล โดยมีแบบสำรวจ ความพึงพอใจ	- นิติกร - หน่วยงาน ภายในที่ รับผิดชอบ ข้อมูล	-	- สารบัญญกฎหมาย ไทย - ระบบฐานข้อมูล ทางวิชาการด้าน กฎหมาย - ตำราทาง กฎหมาย - แบบฟอร์มการใช้ บริการ

(ข) การให้บริการค้นคว้าข้อมูลทางกฎหมายทุกประเภท อาทิ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด กฎ ข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ

ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
3	ศึกษาค้นคว้า ปรึกษาหารือ หาข้อมูล/กฎหมาย และจัดทำบันทึกเสนอ	3-5	ในกรณีที่ข้อมูลทางกฎหมายนั้นไม่สามารถสืบค้นได้ในทันที แต่เป็นข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการรวบรวม หรือต้องศึกษาเพิ่มเติม นิติกรต้องแจ้งให้ผู้ใช้บริการรับทราบเพื่อมารับข้อมูลในภายหลังแล้วจึงดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป	มีความสะดวก ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และ ผู้รับบริการ ได้รับความพึงพอใจ	มีการประเมินผล โดยมีแบบสำรวจ ความพึงพอใจ ในการให้บริการ	นิติกร ผู้บังคับบัญชา	-	- แบบฟอร์มการใช้ บริการ - ระบบฐานข้อมูล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง - ตำราทาง กฎหมาย - บันทึกนำส่งข้อมูล ทางกฎหมาย
4	ตรวจสอบความถูกต้อง พิจารณาเห็นชอบ และลงนามในหนังสือ	1-2	เพื่อความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูล จึงควรมีการตรวจสอบกลั่นกรองข้อมูล อีกชั้นหนึ่ง	มีความถูกต้องน่าเชื่อถือ และเอกสารข้อมูล มีเลขที่ลงทะเบียน	-	นิติกร ผู้บังคับบัญชา	-	- บันทึกนำส่งข้อมูล ทางกฎหมาย
5	ออกเลขทะเบียน หนังสือส่ง	15 นาที่	เจ้าพนักงานธุรการ กลุ่มงานบริหาร ทั่วไป สำนักกฎหมาย ลงทะเบียนเพื่อ ออกเลขหนังสือนำส่งเอกสารข้อมูล ทางกฎหมาย	เอกสารข้อมูลมีเลขที่ ลงทะเบียนส่ง	-	กลุ่มงาน บริหารทั่วไป สำนักกฎหมาย	-	ทะเบียนหนังสือ ส่งออกของกลุ่มงาน บริหารทั่วไป สำนักกฎหมาย
6	แจ้งและจัดส่งหนังสือ การให้ข้อมูลทาง กฎหมาย	1	เมื่อเอกสารข้อมูลได้รับความเห็นชอบ ตามขั้นตอนแล้วนิติกรผู้รับผิดชอบต้อง แจ้งความคืบหน้าพร้อมกับจัดส่งข้อมูล ให้แก่ผู้ใช้บริการตามวิธีการที่ตกลงกัน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ใช้บริการจะมารับเอกสาร ด้วยตนเอง	ดำเนินการภายใน กำหนดเวลา ที่สมาชิกวุฒิสภา หรือ กรรมการธิการต้องการ	-	นิติกร	-	ข้อมูลหรือเอกสาร ตอบข้อหารือ ทางกฎหมาย

(ค) การให้บริการความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา อาทิ การร่างญัตติ การร่างคำแปรญัตติ การร่างกระทู้

(ค) การให้บริการความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา อาทิ การร่างญัตติ การร่างคำแปรญัตติ การร่างกระทู้ถาม

ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
1	สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมาธิการ ใช้บริการเกี่ยวกับญัตติ คำแปรญัตติ หรือกระทู้ถาม	-	การให้บริการความเห็นเกี่ยวกับการ ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมาย ตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา อาทิ ร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือ ร่างกระทู้ถามนั้นต้องขอด้วย กฎหมาย	-	-	สมาชิกวุฒิสภา หรือ กรรมาธิการ	-	-
2	ประสานงาน ผู้รับผิดชอบภารกิจ โดยตรง	30 นาที	เนื่องจากหน่วยประสานงานราชการซึ่ง มีสำนักการประชมมาให้บริการด้วยนั้น มีภารกิจโดยตรงในการดำเนินการ ให้บริการเกี่ยวกับญัตติ เช่น การร่าง ญัตติและการร่างคำแปรญัตติ รวมทั้ง การร่างกระทู้ถามด้วย ดังนั้น หาก สมาชิกวุฒิสภามาใช้บริการ นิติกร สามารถประสานงานเพื่อแจ้งให้สำนัก การประชมดำเนินการให้บริการต่าง ๆ ดังกล่าวได้ในทันที	มีความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้องชัดเจน และผู้ใช้บริการ ได้รับความพึงพอใจ	มีการประเมินผล โดยมีแบบสำรวจ ความพึงพอใจ	- นิติกร - สำนัก การประชม	-	- แบบฟอร์ม การใช้บริการ
3	ดำเนินการร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือร่างกระทู้ถาม และจัดทำบันทึกเสนอ	1	ในกรณีที่นิติกรต้องให้บริการเกี่ยวกับ ร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือ กระทู้ถามตามความต้องการของ สมาชิกวุฒิสภานั้น นิติกรต้องหา	มีความสะดวก ถูกต้อง น่าเชื่อถือ ตรงตาม กำหนดเวลาและ ผู้ใช้บริการ	มีการประเมินผล โดยมีแบบสำรวจ ความพึงพอใจ ในการให้บริการ	นิติกร ผู้บังคับบัญชา	-	- แบบฟอร์มการใช้ บริการ - ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - บันทึกนำส่งข้อมูล

(ค) การให้บริการความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา อาทิ การร่างญัตติ การร่างคำแปรญัตติ การร่างกระทู้ถาม								
ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
			ข้อมูล/กฎหมาย รวมทั้งดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือร่างกระทู้ถาม ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญและ ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภากำหนด และเมื่อแล้วเสร็จต้องทำบันทึกเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อนำส่งเอกสารแก่สมาชิกวุฒิสภาต่อไป	ได้รับความพึงพอใจ				ทางกฎหมาย - บันทึกนำส่งร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือร่างกระทู้ถาม
4	ตรวจสอบความถูกต้อง พิจารณาเห็นชอบ และลงนามในหนังสือ	1-2	เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือร่างกระทู้ถามตามรัฐธรรมนูญและ ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา	เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและเอกสารมีเลขที่ลงทะเบียยน	-	นิติกร ผู้บังคับบัญชา	-	- บันทึกนำส่งร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือร่างกระทู้ถาม
5	แจ้งและจัดส่งเอกสารร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือร่างกระทู้ถาม	1-2	นิติกรผู้รับผิดชอบต้องแจ้งความคืบหน้าพร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลให้แก่ผู้ใช้บริการภายในเวลาที่กำหนดตามวิธีการที่ตกลงกัน	ดำเนินการภายในกำหนดเวลาที่สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการต้องการ	-	นิติกร	-	- ร่างญัตติ ร่างคำแปรญัตติ หรือร่างกระทู้ถาม
6	ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง	15 นาที	ในกรณีที่ผู้ใช้บริการมีความประสงค์ให้จัดส่งญัตติ คำแปรญัตติ หรือกระทู้ถาม ต้องติดต่อกับสำนักบริหารงานกลาง เพื่อดำเนินการ	ผู้รับบริการได้รับความสะดวก รวดเร็วและมีความพึงพอใจ	-	นิติกร สำนักบริหารงานกลาง	-	- สำเนาญัตติ คำแปรญัตติ หรือกระทู้ถาม - ทะเบียยน

(ค) การให้บริการความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา อาทิ การร่างญัตติ การร่างคำแปรญัตติ การร่างกระทู้ถาม								
ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
			ลงทะเบียนรับญัตติ คำแปรญัตติหรือกระทู้ถาม					หนังสือรับของ สำนักบริหารงาน กลาง

(ง) กระบวนการให้บริการเอกสารและข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย อาทิ รัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภา ร่างพระราชบัญญัติ รวมกฎหมายประจำปี ตำรากฎหมาย และวารสารจตุรนิติ ฯลฯ

(ง) กระบวนการให้บริการเอกสารและข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย อาทิ รัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภา ร่างพระราชบัญญัติ รวมกฎหมายประจำปี ตำรากฎหมาย และวารสารจตุรนิติ ฯลฯ								
ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
1	สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ ขอเอกสารหรือข้อมูล ทางกฎหมาย	-	สมาชิกวุฒิสภาหรือกรรมการ สามารถใช้บริการค้นหาข้อมูล ทางกฎหมายได้ทุกประเภทตาม ความต้องการ เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด กฎ ข้อบังคับและ ระเบียบต่าง ๆ	-	-	สมาชิกวุฒิสภา หรือ กรรมการ	-	-
2	สืบค้นเอกสารข้อมูล/ กฎหมายหรือประสาน ขอข้อมูลที่เกี่ยวข้อง แล้วให้บริการได้ทันที	3-5 ชั่วโมง	นิติกรสามารถสืบค้นเอกสารข้อมูลหรือ กฎหมายจากสารบัญญกฎหมายไทย ฐานข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ตลอดจนตำรา กฎหมายที่จำเป็นอื่น ๆ ซึ่งมีประจำไว้ ณ ศูนย์บริการข้อมูลฯ แล้วให้บริการ ได้ทันที แต่ในกรณีที่เอกสารหรือข้อมูล อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงาน ภายในอื่น ๆ ให้ติดต่อประสานงาน เพื่อขอข้อมูลหรือเอกสารต่าง ๆ แล้ว จึงให้บริการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป	มีความสะดวก รวดเร็ว และผู้รับบริการ ได้รับความพึงพอใจ	มีการประเมินผล โดยมีแบบสำรวจ ความพึงพอใจ	- นิติกร - หน่วยงาน ภายในที่ รับผิดชอบ ข้อมูล	-	- สารบัญญกฎหมาย ไทย - ระบบฐานข้อมูล ทางวิชาการด้าน กฎหมาย - ตำราทาง กฎหมาย - สิ่งพิมพ์เผยแพร่ - แบบฟอร์มการใช้ บริการ

(ง) กระบวนการให้บริการเอกสารและข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย อาทิ รัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภา ร่างพระราชบัญญัติ รวมกฎหมายประจำปี ตำรากฎหมาย และวารสารจตุรนิติ ฯลฯ

ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
3	ในกรณีขอเอกสารหรือข้อมูลเป็นปริมาณมาก หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ เป็นกรณีพิเศษ ต้องจัดทำบันทึกเสนอเพื่อพิจารณา	1-2	เนื่องจากเอกสารหรือข้อมูลที่มีอยู่ ณ ศูนย์บริการข้อมูลฯ มีปริมาณจำกัด และบางกรณีต้องมีการปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาเสียก่อน แล้วจึงดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป	มีความสะดวก และผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ	มีการประเมินผล โดยมีแบบสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการ	นิติกร ผู้บังคับบัญชา	-	- แบบฟอร์มการใช้บริการ - เอกสารหรือข้อมูลที่ใช้บริการ - บันทึกนำเสนอเอกสารหรือข้อมูลทางวิชาการ
4	พิจารณาเห็นชอบ และลงนามในหนังสือ	1-2	เพื่อรับทราบและพิจารณาสั่งการตามความเหมาะสม	มีการบันทึกประวัติการใช้บริการและรายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการ และการจัดส่งเอกสารหรือข้อมูลมีเลขที่ลงทะเบียน	-	นิติกร ผู้บังคับบัญชา	-	- บันทึกนำเสนอข้อมูลทางกฎหมาย - เอกสารหรือข้อมูลที่ใช้บริการ - เอกสารหรือข้อมูลที่ต้องการ
5	ออกเลขทะเบียนหนังสือส่ง	15 นาที	เจ้าพนักงานธุรการ กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักกฎหมาย ลงทะเบียนเพื่อออกเลขหนังสือนำส่งเอกสารหรือข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย	เอกสารข้อมูลมีเลขที่ลงทะเบียนส่ง	-	กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักกฎหมาย	-	ทะเบียนหนังสือส่งออกของกลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักกฎหมาย

(ง) กระบวนการให้บริการเอกสารและข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย อาทิ รัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภา ร่างพระราชบัญญัติ
รวมกฎหมายประจำปี ตำรากฎหมาย และวารสารจตุรนิติ ฯลฯ

ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
6	แจ้งและจัดส่งหนังสือ การให้ข้อมูลทาง กฎหมาย	1-2	เมื่อได้รับความเห็นชอบตามขั้นตอน แล้ว นิติกรผู้รับผิดชอบต้องแจ้ง ความคืบหน้า หรืออาจต้องดำเนินการ จัดส่งเอกสารหรือข้อมูลให้แก่ ผู้ให้บริการ ตามวิธีการที่ตกลงกัน	ดำเนินการภายใน กำหนดเวลา ที่สมาชิกวุฒิสภา หรือ กรรมาธิการต้องการ	หนังสือตอบ ขอบคุณ	นิติกร	-	- ข้อมูลหรือเอกสาร ทางวิชาการ ด้านกฎหมาย - หนังสือตอบ ขอบคุณ

(จ) การให้บริการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ ทั้งภายในและภายนอกสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา อาทิ ติดตามการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและพระราชกำหนด หรือสอบถามข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(จ) การให้บริการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ ทั้งภายในและภายนอกสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา								
ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
1	สมาชิกวุฒิสภา/ กรรมการ ขอรับบริการ	-	สมาชิกวุฒิสภาหรือกรรมการสามารถใช้บริการให้ติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ ทั้งภายในและภายนอกสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	-	-	สมาชิกวุฒิสภา หรือ กรรมการ	-	-
2	ติดต่อประสานงานแล้วให้บริการได้ทันที	30-45 นาที	เมื่อสมาชิกวุฒิสภาหรือกรรมการมาใช้บริการ นิติกรสามารถประสานงานกับหน่วยงานภายในแล้วดำเนินการเพื่อให้บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติได้ทันที	มีความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้องชัดเจน และผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ	มีการประเมินผล โดยมีแบบสำรวจความพึงพอใจ	- นิติกร - หน่วยงานภายใน	-	- แบบฟอร์มการใช้บริการ - ข้อมูลที่ต้องการ
3	แจ้งและจัดส่งเอกสารหรือให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ	1-3	ในกรณีที่ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกได้โดยง่าย และหน่วยงานนั้นสามารถให้ข้อมูลหรือเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติได้ โดยไม่ชักช้า นิติกรก็สามารถแจ้งและจัดส่งเอกสาร หรือข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้รับบริการได้ภายในเวลาที่กำหนด	มีความสะดวก รวดเร็ว ตรงตามกำหนดเวลา และผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ	มีการประเมินผล โดยมีแบบสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการ	- นิติกร - หน่วยงานภายใน	-	- แบบฟอร์มการใช้บริการ - เอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ

(จ) การให้บริการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ ทั้งภายในและภายนอกสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
4	ในกรณีขอเอกสารหรือข้อมูลสำคัญจากหน่วยงานภายนอกต้องจัดทำบันทึกเสนอ	1-2	ในกรณีที่เอกสารหรือข้อมูลที่ใช้บริการต้องการนั้น จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์นิติกรต้องดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง แล้วทำบันทึกเสนอต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาต่อไป	เพื่อความสะอาดและตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ	-	- นิติกร - หน่วยงานภายนอก	-	บันทึกเสนอเพื่อพิจารณา
5	พิจารณาเห็นชอบและลงนามในหนังสือ	1-2	เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม	เพื่อความถูกต้องเหมาะสม และเอกสารมีเลขที่ลงทะเบียน	-	นิติกร ผู้บังคับบัญชา	-	บันทึกเสนอเพื่อพิจารณา
6	ออกเลขทะเบียนหนังสือส่ง	15 นาที	เจ้าพนักงานธุรการ กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักกฎหมาย ลงทะเบียนเพื่อออกเลขหนังสือนำส่งหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูล	เอกสารข้อมูลมีเลขที่ลงทะเบียนส่ง	-	กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักกฎหมาย	-	ทะเบียนหนังสือส่งออกของกลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักกฎหมาย
7	ลงทะเบียนหนังสือรับ	15 นาที	เจ้าพนักงานธุรการ กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักกฎหมาย ลงทะเบียนหนังสือรับ	เอกสารข้อมูลมีเลขที่ลงทะเบียนรับ	-	กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักกฎหมาย	-	ทะเบียนหนังสือรับของกลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักกฎหมาย

(จ) การให้บริการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ ทั้งภายในและภายนอกสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
8	แจ้งและจัดส่งเอกสาร หรือให้ข้อมูลสำคัญ ที่ได้รับ	1	นิติกรผู้รับผิดชอบต้องแจ้ง ความคืบหน้าพร้อมทั้งจัดส่งข้อมูล ให้แก่ผู้ใช้บริการภายในเวลาที่กำหนด ตามวิธีการที่ตกลงกัน	เพื่อความสะดวก และผู้ใช้บริการ ได้รับความพึงพอใจ	-	นิติกร	-	- เอกสารหรือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับงานด้าน นิติบัญญัติ

การจัดทำบทความวิชาการ								
ลำดับ ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
1	กำหนดหัวข้อและ โครงร่าง	7	วิธีการได้มาซึ่งหัวข้อบทความ วิชาการ มี 3 วิธี 1. การกำหนดร่วมกันโดย บุคลากรของสำนักวิชาการ 2. นำประเด็นมาจากการ ประชุมของคณะกรรมการ 3. สืบหาความต้องการของ สมาชิกวุฒิสภา	บุคลากรทุกคนที่รับผิดชอบ จัดทำบทความวิชาการได้รับ ทราบถึงแนวทางการจัดทำ บทความวิชาการ รวมถึง มาตรฐานงานการจัดทำ บทความวิชาการ และ หลักเกณฑ์สำหรับพิจารณา มาตรฐานบทความวิชาการ	ผู้รับผิดชอบการจัดทำ บทความวิชาการ สามารถจัดทำบทความ วิชาการได้อย่างถูกต้อง ตรงตามมาตรฐานทาง วิชาการของการจัดทำ บทความวิชาการที่ได้ กำหนดไว้	วิทยากร, นิติกร สำนักวิชาการ	-	-
2	ผู้บังคับบัญชา พิจารณา	-	เสนอหัวข้อและโครงร่าง บทความวิชาการให้ ผู้บังคับบัญชาพิจารณาเพื่อ เห็นชอบให้ดำเนินการต่อไป	หัวข้อและโครงร่างบทความ วิชาการได้ผ่านการพิจารณา เห็นชอบจากผู้อำนวยการสำนัก วิชาการ	ได้หัวข้อและโครงร่าง สำหรับการจัดทำ บทความวิชาการ	วิทยากร, นิติกร สำนักวิชาการ ผู้รับผิดชอบ การเขียน บทความ วิชาการ	-	-

การจัดทำบทความวิชาการ

ลำดับ ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
3	เขียนโครงร่าง	30	เขียนโครงร่างบทความ วิชาการ โดยดำเนินการ ดังนี้ 1.แนวทางการเขียน 1.1ค่านึงความถูกต้องของ ข้อมูลและข้อเท็จจริงทาง ทฤษฎี 1.2จัดลำดับเนื้อเรื่อง อย่างต่อเนื่องเหมาะสมกับ การให้ความรู้ต่อผู้อ่าน 1.3ค่านึงถึงความถูกต้อง ของรูปแบบตามที่กำหนด 1.4ตรวจสอบการใช้คำ ให้เหมาะสม คำถูกคำผิด ไม่ให้เกิดในงานเขียน 2.องค์ประกอบ 2.1บทสรุปผู้บริหาร 2.2ชื่อเรื่อง 2.3ความนำ 2.4เนื้อเรื่อง 2.5บทสรุป	ลักษณะของบทความวิชาการ ประกอบด้วย ดังนี้ 1.มีประเด็นที่ชัดเจน มีเนื้อหา สาระทางวิชาการที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และทันสมัย 2.มีการวิเคราะห์ประเด็นตาม หลักวิชาการ มีการสรุปประเด็น มีการสังเคราะห์ความรู้จาก แหล่งต่าง ๆ และเสนอความรู้ หรือวิธีการที่เป็นประโยชน์ 3.มีการวิเคราะห์ในประเด็นหลัก โดยมีทฤษฎีหรือแนวคิดมา รองรับในการวิเคราะห์ 4.สอดแทรกความคิดริเริ่ม หรือ ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ หรือ แสดงทัศนะทางวิชาการของ ผู้เขียนอย่างชัดเจนและ เที่ยงตรง 5.มีการค้นคว้าอ้างอิงจากแหล่ง อ้างอิงที่เชื่อถือได้ ทันสมัย	จัดทำบทความได้ตาม องค์ประกอบ 6 ส่วน 1.บทสรุปผู้บริหาร 2.ชื่อเรื่อง 3.ความนำ 4.เนื้อเรื่อง 5.บทสรุป 6.บรรณานุกรม	วิทยากร, นิติกร สำนักวิชาการ ผู้รับผิดชอบ การเขียน บทความ วิชาการ	เอกสารการ จัดทำโครง ร่างบทความ วิชาการ	-

การจัดทำบทความวิชาการ

ลำดับที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
			2.6 บรรณานุกรม 3. วิธีการอ้างอิงและจัดทำ บรรณานุกรม 3.1 การอ้างอิงแบบ เชิงอรรถ 3.2 การอ้างอิงแบบนามปี	ครอบคลุม และมีการอ้างอิง อย่างเป็นระบบ ถูกต้องตาม แบบแผน 6. มีการเรียบเรียงและนำเสนอ ข้อมูลเนื้อหาเข้าใจง่าย เป็นระบบ 7. ใช้ศัพท์และภาษาทางวิชาการ อย่างเหมาะสมมีตาราง แผนภูมิ แผนภาพ ประกอบตามความ จำเป็น เพื่อให้เข้าใจง่ายและ ชัดเจน				
4	ผู้บังคับบัญชา พิจารณา	-	เสนอร่างบทความวิชาการให้ ผู้บังคับบัญชาพิจารณา เบื้องต้นก่อนนำเสนอให้ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาต่อไป	บทความวิชาการได้ผ่านการ พิจารณาเห็นชอบจาก ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ	บทความวิชาการที่ผ่าน การเห็นชอบจาก ผู้อำนวยการสำนัก วิชาการ	วิทยากร, นิติกร สำนักวิชาการ ผู้รับผิดชอบการ เขียนบทความ วิชาการ	-	

การจัดทำบทความวิชาการ

ลำดับ ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
5	ประเมินตาม หลักเกณฑ์การ พิจารณา	15	ผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่มีประสบการณ์ในกระบวนการนิติบัญญัติจะทำการประเมินตามหลักเกณฑ์สำหรับพิจารณามาตรฐานบทความวิชาการ โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน การประเมิน คือ 1. ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน : ตรวจสอบรูปแบบตามเกณฑ์ที่กำหนดและจัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกต่อไป 2. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก : ตรวจสอบตามเกณฑ์การประเมินผลด้านวิชาการ ก่อนส่งพิมพ์เผยแพร่	การพิจารณาบทความวิชาการ เป็นไปตามหลักเกณฑ์สำหรับพิจารณา มาตรฐานบทความวิชาการ ดังนี้ 1. เกณฑ์พิจารณาด้านเนื้อหา - ความถูกต้องทางวิชาการ - บทสรุปผู้บริหารมีความเหมาะสม และชัดเจน - ชื่อเรื่องมีความเหมาะสม - เนื้อเรื่องตรงกับหัวข้อที่กำหนด - มีความถูกต้อง เหมาะสม จากข้อเท็จจริงทางทฤษฎี - มีหลักฐานการอ้างอิงประกอบ เช่น สถิติ ข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ - ข้อมูลที่เสนอมีความน่าเชื่อถือ อาจเป็นข้อมูลปฐมภูมิจากการสังเกต ทดลอง สอบถาม - เนื้อหาที่นำเสนอตรงประเด็น ลำดับ ขั้นตอน เชื่อมโยง	มีการดำเนินการตามแบบประเมินมาตรฐานบทความวิชาการของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิใช้พิจารณาประเมินมาตรฐานบทความวิชาการ	วิทยากร, นิติกร สำนักวิชาการ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ ภายในและ ผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก	เอกสาร หมายเลข 2 องค์ ประกอบ ของ บทความ วิชาการ สำนักงาน เลขาธิการ วุฒิสภา	

การจัดทำบทความวิชาการ

ลำดับ ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
				<p>ต่อเนื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีความสละสลวยมีถ้อยคำที่เขียนสอดคล้องกัน -ข้อมูลทันสมัย อ้างอิงย้อนหลังไม่เกิน ๑๐ ปี <p>2.เกณฑ์การพิจารณาด้านภาษารูปแบบการเขียน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ภาษามีความชัดเจน ไม่กำกวม ฟุ่มเฟือย ประโยคสั้นแต่สื่อความหมายชัดเจน -ใช้ศัพท์วิชาการได้อย่างถูกต้อง -มีการเว้นวรรคตอนถูกต้อง -ภาพประกอบเหมาะสม -รูปแบบการเขียนเหมาะสม <p>การแบ่งหัวข้อ การจัดลำดับเนื้อหา</p> <p>3.เกณฑ์การพิจารณาด้านการอ้างอิงที่มาของข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> -ใช้การอ้างอิงได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ 				

การจัดทำบทความวิชาการ

ลำดับที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
				-การเขียนบรรณานุกรมถูกต้องตามหลักวิชาการ				
6	เขียนปรับปรุง (ถ้ามี)	5	ในกรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกพิจารณาแล้ว หากบทความวิชาการสมควรมีการแก้ไขปรับปรุง หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ผู้เขียนบทความวิชาการจะทำการปรับปรุง แก้ไขตามที่คณะกรรมการเสนอแนะ/ให้ข้อคิดเห็นก็ได้	มีการแก้ไข ปรับปรุงบทความวิชาการ เป็นไปตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเสนอแนะ และปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด	ความแตกต่างของบทความวิชาการที่ผ่านการแก้ไข ปรับปรุงแล้ว กับบทความวิชาการที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขปรับปรุง	วิทยากร, นิติกร สำนักวิชาการ ผู้รับผิดชอบ การเขียน บทความ วิชาการ	-	
7	จัดพิมพ์	3	เมื่อจัดทำบทความวิชาการเสร็จสมบูรณ์แล้ว จึงส่งให้สำนักการพิมพ์เพื่อดำเนินการจัดพิมพ์ในรูปแบบที่สำนักวิชาการกำหนด	ต้นฉบับหรือไฟล์ข้อมูลของบทความวิชาการที่ส่งให้สำนักการพิมพ์มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง	มีเอกสารบันทึกการจัดส่งต้นฉบับหรือไฟล์ข้อมูลบทความวิชาการ เสนอสำนักการพิมพ์	สำนักการพิมพ์		

การจัดทำบทความวิชาการ

ลำดับที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ระบบติดตาม ประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
8	เผยแพร่	-	นำบทความวิชาการเผยแพร่แก่ผู้รับบริการ สมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมาธิการ หรือ บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อไป	1. สามารถส่งมอบบทความวิชาการ ให้แก่ผู้รับบริการ สมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมาธิการ หรือ บุคลากรผู้เกี่ยวข้องได้ทันเวลา (หัวข้อ/ชื่อเรื่องเหมาะสมหรือ สอดคล้องกับสถานการณ์) 2. มีช่องทางการเผยแพร่บทความวิชาการที่ผู้รับบริการ สมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมาธิการ หรือ บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาสามารถเข้าถึงได้ง่าย และสะดวก	มีเอกสาร/ช่องทางแสดง การเผยแพร่บทความวิชาการ	กลุ่มงานวิจัย และข้อมูล สำนักวิชาการ/ สำนัก บริหารงาน กลาง		
9	ประเมินผล ความพึงพอใจ	-	การประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อบทความวิชาการ ดำเนินการใน 3 ด้านดังต่อไปนี้ 1. ด้านเนื้อหา 2. ด้านการใช้ประโยชน์ 3. ด้านรูปแบบ	การประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อบทความวิชาการมีความถูกต้อง เทียบตรง	รายงานผลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อบทความวิชาการ สำนักวิชาการ	กลุ่มงานวิจัย และข้อมูล สำนักวิชาการ	แบบฟอร์ม ประเมินผล ความพึงพอใจของ ผู้ใช้บริการ ต่อบทความ วิชาการ	-

ส่วนที่ 4

แบบฟอร์มที่ใช้

เอกสารใช้ประกอบการดำเนินงาน

เอกสารอ้างอิง

4.1 แบบฟอร์มที่ใช้ (Form) / เอกสารบันทึก (Record)

เอกสารหมายเลข	ชื่อเอกสาร	ผู้รับผิดชอบ	สถานที่จัดเก็บ
1	แบบฟอร์มการใช้บริการ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ศูนย์บริการข้อมูล ด้านกฎหมาย	ศูนย์บริการข้อมูล ด้านกฎหมาย

**แบบฟอร์มการใช้บริการ
สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา**

วันที่ เดือน.....พ.ศ.

ชื่อ - นามสกุล หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ.....

ที่อยู่ / หน่วยงาน.....

ผู้ใช้บริการ

- สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ/อนุกรรมการ บุคคลในวงงานรัฐสภา โปรดระบุ.....
 ประชาชนทั่วไป อื่น ๆ

ประเภทการใช้บริการ

- ค้นหาข้อมูลด้านกฎหมาย/ทั่วไป ร่างหนังสือราชการ ขอเอกสาร
 ปรัชษาหรือเกี่ยวกับงานด้านนิติบัญญัติ/งานด้านการร่างกฎหมาย
 ปรัชษาหรือเกี่ยวกับข้อกฎหมายรัฐธรรมนูญ/ข้อบังคับการประชุมสภา/กฎหมายอื่น ๆ
 ถ่ายเอกสาร/ส่งโทรสาร/พิมพ์เอกสาร แผ่น อื่น ๆ
 เรื่อง.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ขอรับบริการ

แบบสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการ (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด)

ประเด็นวัดความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	พึงพอใจมาก (5)	พึงพอใจน้อย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่พึงพอใจน้อย (2)	ไม่พึงพอใจมาก (1)
1. ความกระตือรือร้นในการให้บริการ					
2. การให้คำปรึกษามีความถูกต้องและชัดเจน					
3. การให้บริการเป็นไปตามความประสงค์หรือตรงกับความต้องการ					
4. ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ					
5. ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการให้บริการ					

ข้อเสนอแนะในการให้บริการ

.....

ขอขอบคุณที่ตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำข้อมูลไปดำเนินการปรับปรุงเพื่อตอบสนองการบริการให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น (คณะทำงานติดตามคุณภาพการให้บริการของสำนักกฎหมาย)

เรียน ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย (ผ่านผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน

<p>เพื่อโปรด ☐ ทราบ ☐ พิจารณา</p> <p>ลงชื่อ</p> <p>(.....)</p> <p style="text-align: center;">เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ</p> <p>ลงชื่อ</p> <p>(.....)</p> <p>นิติกรชำนาญการ/นิติกรชำนาญการพิเศษ/นิติกรเชี่ยวชาญ</p>	<p>☐ ทราบ</p> <p>☐ ความเห็น/คำสั่ง (ถ้ามี).....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ลงชื่อ.....</p> <p style="text-align: center;">(นายนันท ผาสุข)</p> <p style="text-align: center;">ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย</p> <p>วันที่ เดือน พ.ศ.</p>
--	---

เอกสารหมายเลข	ชื่อเอกสาร	ผู้รับผิดชอบ	สถานที่จัดเก็บ
2	องค์ประกอบของบทความวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	สำนักวิชาการ	สำนักวิชาการ

องค์ประกอบของบทความวิชาการ

1. บทสรุปผู้บริหาร

.....

2. ชื่อเรื่อง

.....

3. ความนำ

.....

4. เนื้อเรื่อง

.....

5. บทสรุป

.....

6. บรรณานุกรม

.....

4.2 เอกสารใช้ประกอบการดำเนินงาน

4.2.1 แผนรับสถานการณ์ฉุกเฉินจากภัยพิบัติอันอาจมีผลกระทบต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (IT Contingency Plan) ปี พ.ศ. 2554

4.2.2 แผนบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

4.2.3 แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย แผนสำรองฉุกเฉินกรณีเกิดอุทกภัยและแผ่นดินไหว ประจำอาคารสุขประพฤติ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

4.2.4 แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย แผนสำรองฉุกเฉินกรณีเกิดอุทกภัยและแผ่นดินไหว ประจำอาคารรัฐสภา ๒ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

4.3 เอกสารอ้างอิง (Reference Document)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) 2550. การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ
ภาครัฐ หมวด 6 การจัดการกระบวนการ. กรุงเทพมหานคร

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) 2551. คู่มือเทคนิคการปรับปรุงและการพัฒนา
องค์กร. กรุงเทพมหานคร

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา 2550. แผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ฉบับที่ 2. สำนักการ
พิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. กรุงเทพมหานคร

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา 2551. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. กรุงเทพมหานคร

อำไพ วรรณสินธุ์. การวิเคราะห์และออกแบบระบบ 1. เอกสารประกอบการสอน คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

ภาคผนวก

คณะที่ปรึกษาในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน
มาตรฐานกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับประกอบการ
พิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา

**คณะที่ปรึกษาในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานมาตรฐานกระบวนการสนับสนุนข้อมูลสำหรับ
ประกอบการพิจารณาการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา**

1. นางสาวจิตติเทวี ตติยรัตน์
รองเลขาธิการวุฒิสภา	หัวหน้าคณะที่ปรึกษา
2. นางสาวนภาพรณ ใจสัจจะ
ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์	คณะที่ปรึกษา
3. นางนิภาพร ศรีสุวรรณ
ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง	คณะที่ปรึกษา
4. นางสาวศิริพงษ์ อาศนะเสน
ผู้อำนวยการสำนักการประชุม	คณะที่ปรึกษา
5. นางสาววราภรณ์ มีเปรมปรีดี
ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑	คณะที่ปรึกษา
6. นางสาวสุนันทา ทรงจำปา
ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒	คณะที่ปรึกษา
7. นายสุรัตน์ หวังต่อลาภ
ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓	คณะที่ปรึกษา
8. นายนันท ผาสุข
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย	คณะที่ปรึกษา
9. นายพงศ์กิตต์ อรุณภักดีสกุล
ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	คณะที่ปรึกษา
10. นางนิรันตสุข เรืองธนาษา
ผู้อำนวยการสำนักรายงานการประชุมและชวเลข	คณะที่ปรึกษา
11. นางสาวมาลี พิลาหอม
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน	คณะที่ปรึกษา
12. นางกอบแก้ว แสงทอง
นักวิชาการตรวจสอบภายในเชี่ยวชาญ	คณะที่ปรึกษา
13. นายศุภชัย รักษาพล	คณะที่ปรึกษา
14. นางมุสตี ดวงบุบผา	คณะที่ปรึกษา
15. นางสาวรรณา เกิดแก่น	คณะที่ปรึกษา
16. นายประธาน ทิพยกะลิน	คณะที่ปรึกษา
17. นายรพีพงศ์ ภูชฎาภิรมย์	คณะที่ปรึกษา
18. นางสาวจินดา กองแก้ว	คณะที่ปรึกษา
19. นางสาวชลธิชา มีแสง	คณะที่ปรึกษา
20. นางสาวสุพัตรา วรณศิริกุล	คณะที่ปรึกษา

21. นายสุชาติ พันทองคำ คณะที่ปรึกษา
22. นางภาณุมาศ วราหะไพฑูรย์ คณะที่ปรึกษา
23. นางสาวจิรพรรณ แก้วทองค์ คณะที่ปรึกษา
24. นางภาวนา ภัคฉัตรพัน คณะที่ปรึกษา
25. นายอภิชาติ อ่อนสร้อย คณะที่ปรึกษา
26. นางมันทนา เอกฉัตรรัตน์ คณะที่ปรึกษา
27. นางสาวเทวินทร์ เกษตรระกูล คณะที่ปรึกษา
28. นายชูชาติ หอมจันทิก คณะที่ปรึกษา
29. ส.ต.ต. ธานีธะวัชร มาฉิม คณะที่ปรึกษา
30. นางสาวสุภาวดี มงคลธรรมกุล คณะที่ปรึกษา
31. นายปรเมศวร์ ศรีละมณตรี คณะที่ปรึกษา
32. นายสมชาย ชัยเชษฐ์ดำรงกุล คณะที่ปรึกษา
33. นางสาวอารีรัตน์ ศรีลานิล คณะที่ปรึกษา
34. นายรัชชัย แก้ววารี คณะที่ปรึกษาและผู้ร่วมจัดทำ
35. นางสาวทัศนวรรณ วงศ์ดี คณะที่ปรึกษาและผู้ร่วมจัดทำ

การให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย

ภาพประกอบ

กระบวนการให้บริการทางกฎหมายของศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย

ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย มีสถานที่สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ ณ อาคารรัฐสภา ๒

การให้บริการคำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือทางกฎหมายและระบบงานเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภา

สมาชิกวุฒิสภาขอคำปรึกษา หรือข้อหารือทางกฎหมายหรือระบบงานเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภา ตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภาผู้มาใช้บริการ

การให้บริการค้นคว้าข้อมูลทางกฎหมายทุกประเภท อาทิ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด กฎ
ข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ

สมาชิกวุฒิสภาหรือกรรมการสามารถใช้บริการ
ค้นคว้าข้อมูลทางกฎหมายได้ทุกประเภทตาม
ความต้องการ ซึ่งนิติกรสามารถสืบค้นเอกสารข้อมูล
จากสารบัญญัติกฎหมายไทย และฐานข้อมูลทางวิชาการ
ด้านกฎหมาย ตลอดจนตำรากฎหมายที่จำเป็นอื่น ๆ
สำหรับใช้ประจำศูนย์ข้อมูลด้านกฎหมายเพื่อให้

การให้บริการความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายตามความต้องการของ
สมาชิกวุฒิสภา อาทิ การร่างญัตติ การร่างคำแปรญัตติ การร่างกระทู้ถาม

การให้บริการเอกสารและข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมาย อาทิ รัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภา
ร่างพระราชบัญญัติ รวมกฎหมายประจำปี ตำรากฎหมาย และวารสารจตุรนิติ ฯลฯ

ผู้ใช้บริการสามารถขอเอกสารหรือข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมายได้ทุกประเภทตามความต้องการ เช่น รัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภา ร่างพระราชบัญญัติ รวมกฎหมายประจำปี ตำรากฎหมาย วารสารจตุรนิติ หรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ต่าง ๆ ใ้ใจใ้ใจ

การจัดทำบทความวิชาการของสำนักวิชาการ

บทความ

การเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทย
สู่การเป็นประชาคมอาเซียน

(The Preparation of Thai Institutions of Higher
Education to ASEAN Community)

นางสาววิกานดา วรรณวิเศษ
วิทยากรชำนาญการ

ปีที่ 2 ฉบับที่ 06 มีนาคม 2555

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

บทความวิชาการ

เรื่อง การเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทย สู่การเป็นประชาคมอาเซียน

(The Preparation of Thai Institutions
of Higher Education to ASEAN Community)

โดย

นางสาววิกานดา วรรณวิเศษ

วิทยากรชำนาญการ

กลุ่มงานวิจัยและข้อมูล สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา มีหน้าที่สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการให้กับสมาชิกวุฒิสภา และคณะกรรมการ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในวงงานของรัฐสภา บทความทางวิชาการ เรื่อง การเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (The Preparation of Thai Institutions of Higher Education to ASEAN Community) จัดทำขึ้นโดยวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับสมาชิกและบุคคลในวงงานที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ หากสมาชิกวุฒิสภามีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะประการใด หรือประสงค์ให้จัดทำข้อมูลทางวิชาการในเรื่องที่ท่านสนใจ สามารถแจ้งความจำนงได้ที่ สำนักวิชาการ ชั้น 26 อาคารสุขประพฤติ ถนนประชาชื่น เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ โทรศัพท์ 02-831 9305, 02-831 9307 โทรสาร 02-831 9308

๑๑๑ บทความทางวิชาการนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนโดยเฉพาะ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย ๑๑๑

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การเตรียมความพร้อมของไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ถูกกล่าวถึงอย่างมาก โดยเฉพาะการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จนอาจทำให้เข้าใจผิดว่าประชาคมอาเซียนกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นเรื่องเดียวกัน ทั้งที่ความจริงแล้ว ประชาคมอาเซียนประกอบไปด้วยความร่วมมือ 3 เสาหลัก คือ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ในเรื่องการศึกษานั้นแม้ถูกจัดให้อยู่ในเสาหลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน แต่ความจริงการศึกษายังเกี่ยวข้องกับเสาหลักประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และเสาหลักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย เพราะการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะต้องเข้าไปมีบทบาทอย่างสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ต่างๆ และเตรียมความพร้อมแก่ประชาชนเพื่อให้สามารถเข้าแข่งขันในตลาดแรงงานที่จะเปิดเสรีได้ รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาเองก็ต้องมีความพร้อมในการแข่งขันกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศประชาคมอาเซียนด้วย

จากการประเมินศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาของไทยในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพบว่า สถาบันอุดมศึกษาไทยมีทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยอุปสรรค ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวนำไปสู่การกำหนดเป็นยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ที่ตีพิมพ์เผยแพร่มาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2553 โดยกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานไว้ 3 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล 2) การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน และ 3) การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน

จากการติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ พบว่า มีสถาบันการศึกษาจำนวนไม่มากนักที่สามารถปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ ดังนั้น เพื่อให้การเตรียมความพร้อมตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. รัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรพิจารณาสร้างความชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรมต่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 รวมทั้งเร่งกำกับติดตาม เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น

2. สถาบันอุดมศึกษาไทยควรพิจารณาถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตบัณฑิต เพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพทางวิชาการ มีทักษะพร้อมประสบการณ์การทำงาน มีจิตอาสาเรื่องความรับผิดชอบต่อองค์กร และต่อสังคมมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานที่เปิดเสรีได้ โดยเฉพาะในสาขาวิชาที่มี

การจัดทำข้อตกลงให้เปิดเสรีแล้ว ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกร นักสำรวจ นักบัญชี และสถาปนิก

3. ภาครัฐควรพิจารณาถึงการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งจะถูกใช้เป็นภาษาสำคัญในการทำงานของอาเซียน เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาไทยสามารถสื่อสารและใช้ภาษาอังกฤษได้ รวมทั้งควรพิจารณาการเตรียมความพร้อมด้านวัฒนธรรมและภาษาของประเทศเพื่อนบ้านด้วย เพื่อให้บัณฑิตไทยมีความรู้ความเข้าใจในประเทศเพื่อนบ้าน และสามารถทำงานและอยู่ร่วมกันกับบัณฑิตที่จบการศึกษาจากประเทศสมาชิกอาเซียนได้อย่างสันติสุข

4. นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเองก็ควรจะต้องเร่งพัฒนาตนเองโดยเฉพาะด้านภาษาอังกฤษและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถออกไปแข่งขันในตลาดแรงงานภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ได้

การเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (The Preparation of Thai Institutions of Higher Education to ASEAN Community)

วิภาดา วรรณวิเศษ*

ในช่วงระยะเวลา 1-2 ปีที่ผ่านมา สังคมไทยมีการกล่าวถึงการเตรียมความพร้อมของประเทศในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 กันค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งอาจทำให้หลายท่านเข้าใจผิดว่าประชาคมอาเซียนกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นเรื่องเดียวกัน ทั้งๆ ที่ความจริงแล้ว ประชาคมอาเซียนประกอบไปด้วยความร่วมมือ 3 เสาหลัก คือ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

เรื่องการศึกษา นั้นแม้จะถูกจัดให้อยู่ในเสาหลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน แต่ความจริงการศึกษายังเกี่ยวข้องกับเสาหลักประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และเสาหลักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย เพราะการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะต้องเข้าไปมีบทบาทสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อใช้ในการเตรียมความพร้อมแก่ประชาชน เพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นภายหลังการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน ประกอบกับปัจจุบันเหลือระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอีกเพียง 2 ปีกว่าๆ สถาบันอุดมศึกษาไทยจึงจะต้องเร่งให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนแก่ประชาชนให้มากขึ้น เพราะผลการสำรวจทัศนคติและการตระหนักรู้ของเยาวชนเกี่ยวกับอาเซียน จากนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ จำนวน 2,170 คน ช่วงปี พ.ศ. 2551-2552 พบว่า นักศึกษาไทยมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนน้อยมาก และติดเป็นลำดับสุดท้ายในหลายคำถาม**

นอกจากสถาบันอุดมศึกษาจะมีบทบาทในการสร้างองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ประชาชนก่อนเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนแล้ว สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อมของตนเอง เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นภายหลังการเข้าเป็นประชาคมอาเซียนด้วย เพราะการศึกษาก็เป็นอีกสาขาหนึ่งที่จะถูกเปิดเสรีหลังจากการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน

* วิทยาการชำนาญการ กลุ่มงานวิจัยและข้อมูล สำนักวิชาการ

** ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก Asean Foundation. Attitudes and Awareness toward ASEAN: Findings of a Ten Nation Survey [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.aseanfoundation.org/documents/Attitudes%20and%20Awareness%20Toward%20ASEAN.pdf>

บทความนี้จะนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การศึกษากับประชาคมอาเซียน บทบาทของภาคการศึกษากับเสาหลักทั้ง 3 ของประชาคมอาเซียน การเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน รวมถึงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจนำไปใช้เป็นแนวทางในปรับปรุงวิธีการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1. ประชาคมอาเซียนคืออะไร

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เป็นเป้าหมายของการรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศในทุกด้าน แรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงจัดตั้งประชาคมอาเซียน คือ สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ที่ทำให้อาเซียนต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ เช่น โรคระบาด อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยพิบัติธรรมชาติ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อน และความเสี่ยงที่อาเซียนอาจไม่สามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศอื่นๆ ได้ โดยเฉพาะจีนและอินเดีย ซึ่งมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด

ประชาคมอาเซียนถือกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนตุลาคม 2546 จากการที่ผู้นำอาเซียนได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน ที่เรียกว่า “ข้อตกลงบาหลี 2” เพื่อเห็นชอบให้จัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้ตกลงร่นระยะเวลาจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นกว่าเดิมอีก 5 ปี คือ เป็นประชาคมอาเซียนโดยสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2558 (กระทรวงการต่างประเทศ, ออนไลน์)

ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยความร่วมมือ 3 เสาหลัก (pillars) ได้แก่ (กระทรวงการต่างประเทศ, กรมอาเซียน, กลุ่มงานนโยบาย, ออนไลน์, 2550)

1.1 ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community – APSC) มีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ประเทศในภูมิภาคอยู่อย่างสันติสุขโดยการแก้ไขปัญหาในภูมิภาคโดยสันติวิธีและยึดมั่นในหลักความมั่นคงรอบด้าน ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนจะ 1) ใช้ข้อตกลงและกลไกของอาเซียนที่มีอยู่แล้วในการเพิ่มศักยภาพในการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทภายในภูมิภาค รวมทั้งการเผชิญหน้ากับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การก่อการร้าย การลักลอบค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ อาชญากรรมข้ามชาติอื่นๆ และการขจัดอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง 2) ริเริ่มกลไกใหม่ๆ ในการเสริมสร้างความมั่นคงและกำหนดรูปแบบใหม่สำหรับความร่วมมือด้านนี้ ซึ่งรวมถึงการกำหนดมาตรฐานการป้องกันการเกิดข้อพิพาท การแก้ไขข้อพิพาท และการสร้างเสริมสันติภาพภายหลังการยุติข้อพิพาท 3) ส่งเสริมความร่วมมือทางทะเล ทั้งนี้ ความร่วมมือข้างต้นจะไม่กระทบต่อความเป็นอิสระของประเทศ

สมาชิกในการดำเนินนโยบายการต่างประเทศ และความร่วมมือทางทหารกับประเทศนอกภูมิภาค และไม่นำไปสู่การสร้างพันธมิตรทางการทหาร

1.2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้ โดย 1) มุ่งให้เกิดการไหลเวียนอย่างเสรีของสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการลดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคมภายในปี พ.ศ. 2558 2) ทำให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (single market and production base) โดยจะริเริ่มกลไกและมาตรการใหม่ๆ ในการปฏิบัติตามข้อริเริ่มทางเศรษฐกิจที่มีอยู่แล้ว 3) ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียนเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาและช่วยให้ประเทศเหล่านี้เข้าร่วมกระบวนการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน 4) ส่งเสริมความร่วมมือในนโยบายการเงินและเศรษฐกิจมหภาค ตลาดการเงินและตลาดทุน การประกันภัยและภาษีอากร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม พัฒนาความร่วมมือด้านกฎหมาย การเกษตร พลังงาน การท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยการยกระดับการศึกษาและการพัฒนาฝีมือแรงงาน

1.3 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community - ASCC) มีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ร่วมกันในสังคมที่เอื้ออาทร โดยเน้นความร่วมมือในด้านต่างๆ อาทิ 1) การพัฒนาสังคม โดยการยกระดับความเป็นอยู่ของผู้ด้อยโอกาสและผู้ที่ยากลำบากในถิ่นทุรกันดาร และส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของกลุ่มต่างๆ ในสังคม 2) การพัฒนาการฝึกอบรม การศึกษาขั้นพื้นฐานและสูงกว่า การพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสร้างงาน และการคุ้มครองทางสังคม 3) การส่งเสริมความร่วมมือด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ เช่น โรคเอดส์ โรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง 4) การจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม 5) การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเขียน นักคิดและศิลปินในภูมิภาค

2. การศึกษากับประชาคมอาเซียน

เมื่อผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือ 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนแล้ว ต่อมาผู้นำอาเซียนได้มีการลงนามในแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน* เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานในด้านต่างๆ

* แผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้รับการลงนามจากผู้นำอาเซียนในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 13 ส่วนแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ได้รับการรับรองและลงนามจากผู้นำอาเซียนในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 14

การศึกษาถูกจัดให้อยู่ในเสาหลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน จึงได้มีการกำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนความร่วมมือไว้ในแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint) ซึ่งในแผนงานดังกล่าวจะประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน หนึ่งในนั้นคือความร่วมมือด้านการพัฒนามนุษย์ (Human Development)* ซึ่งกำหนดเป้าหมายไว้ว่า “อาเซียนจะส่งเสริมความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยประชาชนเข้าถึงโอกาสอย่างเที่ยงธรรมในการพัฒนามนุษย์ โดยส่งเสริมและลงทุนในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรมและการเสริมสร้างขีดความสามารถ ส่งเสริมนวัตกรรมและการประกอบการ ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์เชิงประยุกต์และเทคโนโลยีในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจ” (ASEAN Secretariat, 2009: 2)

ความร่วมมือด้านการพัฒนามนุษย์จะมีองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบ โดยหนึ่งในองค์ประกอบย่อยความร่วมมือด้านการพัฒนามนุษย์ คือ การให้ความสำคัญกับการศึกษา (Advancing and prioritizing education)** ซึ่งกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า “เน้นการบูรณาการด้านการศึกษาให้เป็นวาระการพัฒนาของอาเซียน การสร้างสังคมความรู้ โดยส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย และการสร้างความตระหนักรู้เรื่องอาเซียนในกลุ่มเยาวชน ผ่านทางการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างอัตลักษณ์อาเซียนบนพื้นฐานของมิตรภาพและความร่วมมือซึ่งกันและกัน” (ASEAN Secretariat, 2009: 2) และเพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จตามเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ จึงมีการกำหนดมาตรการในการดำเนินงานไว้ทั้งหมด 21 ข้อ ดังนี้ (ASEAN Secretariat, 2009: 2-3)

1. ประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานภายในปี พ.ศ. 2558 โดยจัดการไม่รู้หนังสือ และให้หลักประกันทางการศึกษาภาคบังคับอย่างเท่าเทียมกันทุกเพศ โดยเปิดโอกาสอย่างเท่าเทียมโดยไม่คำนึงถึงสถานะทางสังคม เชื้อชาติหรือชาติพันธุ์ หรือความพิการ โดยมีเป้าหมายที่จะบรรลุร้อยละ 70 ภายในปี พ.ศ. 2554

2. ปรับปรุงคุณภาพและความเหมาะสมของการศึกษารวมทั้งการฝึกอบรมทางด้านเทคนิค วิชาชีพและทักษะในการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน โดยพัฒนาโครงการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ

* แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนามนุษย์ (Human Development) 2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection) 3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights) 4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability) 5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building an ASEAN Identity) 6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap)

** ความร่วมมือด้านการพัฒนามนุษย์ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การให้ความสำคัญกับการศึกษา 2) การลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 3) การส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม 4) การส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์ 6) การเสริมสร้างทักษะในการประกอบการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ 7) การพัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการ

รวมทั้งการฝึกอบรมครูผู้สอนและจัดโครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ด้านการศึกษาในระดับสูงภายในปี พ.ศ. 2552 โดยเฉพาะในประเทศกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม

3. ทบทวนเป็นระยะในเรื่องโครงการให้ทุนของอาเซียน เพื่อให้ทุนการศึกษามีลักษณะสมเหตุสมผล และมีความสอดคล้องกัน เพื่อผลลัพธ์ที่ดีขึ้น

4. ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มที่ถูกละเลย โดยการเปิดกว้างการศึกษาทางไกลและการศึกษาทางอินเทอร์เน็ต

5. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางด้านการศึกษาในทุกระดับระหว่างสถาบันการศึกษา และสานต่อการสร้างเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัย ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนนักเรียนเจ้าหน้าที่ด้านการศึกษาและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งจัดตั้งกลุ่มวิจัยระหว่างสถาบันการศึกษาชั้นสูงในอาเซียน โดยประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

6. ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมสำหรับสตรีและเด็กผู้หญิง และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องความละเอียดอ่อนทางเพศในหลักสูตรการศึกษา

7. เสริมสร้างการประสานงานกับองค์การระหว่างประเทศ และองค์การในระดับภูมิภาคทางด้านการศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของการศึกษาในภูมิภาค

8. บรรลุเรื่องค่านิยมร่วมและมรดกทางวัฒนธรรมในหลักสูตร รวมทั้งพัฒนาสื่อการสอนในเรื่องดังกล่าวโดยเริ่มในปี พ.ศ. 2551

9. จัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับอาเซียนศึกษาทั้งในระดับประถม มัธยมและการศึกษาชั้นสูง

10. สานต่อโครงการพัฒนาผู้นำเยาวชนอาเซียนและโครงการใกล้เคียงที่มีเป้าหมายเดียวกัน และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายศิษย์เก่าโครงการเยาวชนอาเซียน เพื่อส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความเข้าใจซึ่งกันและกัน

11. สนับสนุนการเรียนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษา

12. จัดการแข่งขันกีฬาอาเซียนระดับมหาวิทยาลัย เยาวชนอาสาสมัครอาเซียนเพื่อสันติภาพเกมส์คอมพิวเตอร์อาเซียน การแข่งโอลิมปิกวิทยาศาสตร์อาเซียน เพื่อส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์และความเข้าใจในหมู่เยาวชนของภูมิภาค

13. สานต่อการดำเนินโครงการรางวัลเยาวชน อาทิ รางวัลวันเยาวชนอาเซียน และโครงการสิบล้อมกรเยาวชนที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการแสดงการยอมรับบุคคลและองค์กรเยาวชนที่มีบทบาทช่วยส่งเสริมความคิดเกี่ยวกับอาเซียน และคุณค่าเกี่ยวกับอาเซียนในหมู่เยาวชนทั่วภูมิภาค

14. ดำเนินการจัดตั้งกองทุนสำหรับเยาวชนอาเซียนเพื่อสนับสนุนโครงการ และกิจกรรมต่างๆ ของเยาวชนในอาเซียน
15. จัดตั้งเวทีเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในเรื่องยุทธศาสตร์ และกลไกการพัฒนาเด็กและเยาวชนในอาเซียน
16. แลกเปลี่ยนนักแสดงทางวัฒนธรรมและนักวิชาการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนผ่านระบบ การศึกษา เพื่อให้เข้าถึงมากขึ้นและมีความเข้าใจในเรื่องความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมของประเทศ สมาชิกอาเซียน
17. ส่งเสริมให้มีทางเลือกในการศึกษาระดับสูงในประเทศสมาชิกอาเซียนผ่านโครงการหนึ่งหลักสูตร ในต่างประเทศหรือหนึ่งปีในต่างประเทศ
18. สนับสนุนให้ประชาชนในประเทศสมาชิกอาเซียนมีความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ เพื่อให้ สามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยตรง และสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนนานาชาติ
19. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
20. ดำเนินการจัดตั้งตัวชี้วัดการพัฒนาเยาวชนอาเซียน เพื่อประเมินผลที่ได้รับและประสิทธิภาพ ของโครงการเยาวชนต่างๆ ในภูมิภาคเพื่อช่วยประเทศสมาชิกในการวางแผนกิจกรรมเยาวชนใหม่
21. ส่งเสริมการพัฒนาเรื่องการดูแลเด็กเล็กโดยการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด ประสบการณ์ และการเสริมสร้างขีดความสามารถ

3. บทบาทของภาคการศึกษา กับเสาหลักทั้ง 3 ของประชาคมอาเซียน

แม้ว่าการศึกษาจะถูกจัดให้อยู่ในเสาหลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน แต่ในความเป็นจริงแล้วการศึกษามีได้เกี่ยวข้องเฉพาะเสาหลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างองค์ความรู้ในเสาหลักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเสาหลักประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนด้วย ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, สำนักยุทธศาสตร์ อุดมศึกษาต่างประเทศ, 2553: 23)

3.1 บทบาทของภาคการศึกษาในเสาหลักประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ได้แก่ การสนับสนุนความรู้และความเข้าใจเรื่องกฎบัตรอาเซียนผ่านหลักสูตรอาเซียนศึกษาในโรงเรียน รวมถึง การแปลเป็นภาษาประจำชาติในอาเซียน การเน้นหลักการประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชนและสันติภาพใน หลักสูตรโรงเรียน การส่งเสริมความเข้าใจในความหลากหลายผ่านการฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนและการ จัดทำข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องที่เข้าถึงได้ และการจัดให้มีรูปแบบของการแลกเปลี่ยนทัศนคติในด้าน ต่างๆ ของผู้นำโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่น โครงการ Southeast Asia School Principals' Forum (SEA-SPF) เป็นต้น

3.2 บทบาทของภาคการศึกษาในเสาหลักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ การพัฒนากรอบทักษะฝีมือในแต่ละประเทศสมาชิก เพื่อนำไปสู่การจัดทำกรอบการยอมรับคุณสมบัติร่วมของอาเซียน การส่งเสริมการเคลื่อนย้ายนักเรียนด้วยการพัฒนาบัญชีรายการระดับภูมิภาคของวัสดุสารสนเทศด้านการศึกษาที่มีในอาเซียน การสนับสนุนการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในอาเซียนด้วยความพยายามที่จะปกป้องและปรับปรุงมาตรฐานวิชาชีพและการศึกษาในอาเซียน การพัฒนามาตรฐานด้านอาชีพบนขีดความสามารถของอาเซียนสู่ภูมิภาคและนานาชาติและตอบสนองต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรม และการผลักดันให้มีการพัฒนามาตรฐานสมรรถนะร่วมสำหรับการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา

3.3 บทบาทของภาคการศึกษาในเสาหลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ได้แก่ การพัฒนาเนื้อหาพร้อมด้านอาเซียนสำหรับโรงเรียน การเสนอให้มีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาด้านศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนในสถาบันอุดมศึกษา การเสนอให้ภาษาของอาเซียนเป็นวิชาเลือกภาษาต่างชาติในโรงเรียน การส่งเสริมโครงการระดับภูมิภาคที่สร้างความตระหนักในความเป็นอาเซียน (ASEAN Awareness) ในหมู่เยาวชน การสนับสนุนการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพในชุมชนชนบท การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดให้มีการประชุมวิจัยด้านวิชาการของอาเซียนเพื่อส่งเสริมการวิจัยเพื่อการพัฒนาในภูมิภาค การส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมและประเด็นสำคัญอื่นๆ ในอาเซียนด้วยการประมวลไว้ในหลักสูตรโรงเรียนและการมอบรางวัล “โรงเรียนสีเขียวของอาเซียน” และการจัดกิจกรรมการฉลองวันเกิดอาเซียน (8 สิงหาคม) ตลอดเดือนสิงหาคม

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า การศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างองค์ความรู้เพื่อใช้ในการเตรียมพร้อมแก่ประชาชนในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสาหลัก โดยระดับการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการเตรียมความพร้อมแก่ประชาชน คือ การศึกษาระดับอุดมศึกษา เพราะเป็นการศึกษาที่จะต้องสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพออกสู่ตลาดแรงงานที่จะเปิดเสรีภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้นในส่วนต่อไปจะได้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

4. การเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ในส่วนนี้จะนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะประกอบไปด้วยผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยอุปสรรคของสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ความเป็นผู้นำในการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ และความคิดเห็นของนักวิชาการเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยอุปสรรคของสถาบันอุดมศึกษาไทยในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพราะการเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าและบริการในอาเซียน จะส่งผลให้การจัดการศึกษาข้ามพรมแดนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนขยายตัวกว้างขวางมากขึ้น และการที่อาเซียนเห็นพ้องกันในการกำหนดให้ภาษาในการทำงานของอาเซียนเป็นภาษาอังกฤษ ก็สื่อให้เห็นว่าการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นเรื่องจำเป็นทั้งในโลกปัจจุบันและโลกอนาคต ประเทศไทยในฐานะที่เป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อผลิตกำลังคนของประเทศให้มีความพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป หลังจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งของการอุดมศึกษาไทยในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้ประเมินศักยภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยอุปสรรค (SWOT Analysis) ซึ่งผลจากการวิเคราะห์พบว่าสถาบันอุดมศึกษาไทยมีทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยอุปสรรคในการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงจุดแข็งและจุดอ่อนของสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

Strengths (จุดแข็ง)	Weaknesses (จุดอ่อน)
<ol style="list-style-type: none"> 1. สถาบันอุดมศึกษาไทยเป็นสมาชิกเครือข่ายความร่วมมือ/สมาคม รวมถึงเครือข่ายสารสนเทศในระดับนานาชาติหลายแห่ง เช่น เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network – AUN) สมาคมสถาบันการศึกษาชั้นอุดมแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Institute of Higher Learning - ASAIHL) โครงการเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยในทวีปยุโรปและมหาวิทยาลัยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Asean-European University Network - ASEA-UNINET) สมาคมมหาวิทยาลัยแห่งเอเชียและแปซิฟิก (The Association of University of Asia and the Pacific - AUAP) สำนักงานเลขาธิการโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากรระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (University Mobility In Asia and Pacific - UMAP) Internet II [สมาพันธ์ซึ่งเกิดจากการรวมตัวของมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกามากกว่า 180 แห่ง รัฐบาลของสหรัฐอเมริกา และบริษัทชั้นนำด้านคอมพิวเตอร์ โดยสมาพันธ์นี้ตั้งขึ้นมาเพื่อพัฒนาระบบงานขั้นสูง (Advanced Application) โดยเน้นการพัฒนาาระบบงานที่ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Network Application)] เป็นต้น 2. สถาบันอุดมศึกษาไทยมีหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 844 หลักสูตร ที่พร้อมรองรับนักศึกษาต่างชาติ และความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ 3. สถาบันอุดมศึกษาไทยมีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ 4. สถาบันอุดมศึกษาไทยหลายแห่งเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศด้านการเรียนการสอน และการแข่งขันในระดับนานาชาติ 5. สถาบันอุดมศึกษามีความเข้มแข็งทางวิชาการในสาขาที่เป็น niche ของประเทศ ได้แก่ วิทยาศาสตร์สุขภาพ เวชศาสตร์เขตร้อน เกษตรเขตร้อน การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมเกษตร เป็นต้น 6. สถาบันอุดมศึกษามีศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการ/ศูนย์วิจัยต่างๆ ที่มีศักยภาพในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ และการวิจัยกับต่างประเทศ ซึ่งช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 7. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีเกณฑ์มาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อกำกับ ดูแลการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ 8. สถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในแนวพื้นที่เศรษฐกิจมีศักยภาพทางวิชาการพร้อมที่จะให้บริการการศึกษาแก่ประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของไทยตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่สามารถพัฒนานักเรียนให้มีพื้นฐานความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาได้ในระดับสากล และในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่มีความเข้มข้นน้อย 2. สถาบันอุดมศึกษา บุคลากร และนักศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนและการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน นอกจากนี้การเรียนการสอนด้านอาเซียนศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทยยังมีอยู่ในวงจำกัด 3. สถาบันอุดมศึกษาไทยไม่สามารถผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของภาคการผลิตและบริการ 4. สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้ความสนใจในเรื่องการเปิดเสรีการค้าบริการ ทำให้ขาดการเตรียมความพร้อมในการรองรับการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษา 5. สถาบันอุดมศึกษายังใช้ประโยชน์น้อยกว่าหน่วยงานระหว่างประเทศด้านการศึกษาในระดับภูมิภาคที่มีที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย 6. สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ยังเน้นการเรียนการสอนมากกว่าการวิจัยและพัฒนา 7. สัดส่วนของอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกต่ำกว่าแผนที่กำหนดไว้ และสัดส่วนตำแหน่งทางวิชาการต่ำ 8. สถาบันอุดมศึกษาไทยขาดการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันภายในประเทศ เนื่องจากขาดเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน 9. การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษามีคุณภาพไม่เท่าเทียมกัน 10. ความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยเป็นรองสิงคโปร์ และมาเลเซีย 11. ประเทศไทยขาดความรู้ความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับระบบการศึกษา และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน 12. สถาบันอุดมศึกษาขาดการผนึกกำลังร่วมกับหน่วยงานที่ให้ทุนการศึกษาแก่ต่างประเทศ ทำให้ขาดพลังร่วมและความสอดคล้องในการดำเนินการ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ, 2553: 67.

ตารางที่ 2 แสดงโอกาสและภัยอุปสรรคของสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

Opportunities (โอกาส)	Threats (ภัยอุปสรรค)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเทศไทยเป็นที่ตั้งของหน่วยงานระหว่างประเทศด้านการศึกษาระดับภูมิภาคหลายองค์การ เช่น สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Ministers of Education Secretariat – SEAMES) ศูนย์ภูมิภาคองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้านการอุดมศึกษาและการพัฒนา (Southeast Asian Ministers of Education Organization Regional Centre for Higher Education and Development – SEAMEO RIHED) เครือข่ายภูมิภาคองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยวิทยาศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุข (Southeast Asian Ministers of Education Organization Regional Tropical Medicine and Public Health Network – SEAMEO TROPMED) โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากรระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (University Mobility In Asia and Pacific - UMAP) สำนักงานเลขาธิการโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากรระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (University Mobility In Asia and Pacific International Secretariat – UMAP IS) องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization:- UNESCO) และสำนักงานเลขานุการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network Secretariat- AUNS) 2. ประเทศไทยมีความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ โดยเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศนอกกลุ่มอาเซียน และอยู่ในแนวพื้นที่เชื่อมต่อทางเศรษฐกิจ (Economic Corridor) และเส้นทางเศรษฐกิจที่สำคัญในอาเซียน เช่น GMS และ IMT-GT เป็นต้น 3. ประเทศไทยมีนโยบายที่ชัดเจนในการเป็นศูนย์การศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน 4. อาเซียนมีกฎบัตรและวิสัยทัศน์ 2020 เป็นกรอบในการดำเนินงานร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียน 5. การเปิดเสรีการค้าบริการ และการลงทุนจะทำให้มีการเคลื่อนย้ายทุนและกำลังคนที่มีความสามารถทางวิชาชีพ และด้านภาษาเพิ่มขึ้น 6. การศึกษามีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่าง 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยต่างชาติมาตั้งวิทยาเขตในประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนาม เป็นต้น ทำให้สถาบันอุดมศึกษาไทยเสียเปรียบในเชิงแข่งขัน 2. การเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทำให้มีการแข่งขันในการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น 3. ประเทศสมาชิกอาเซียนยังไม่มีระบบการถ่ายโอนหน่วยกิต และการรับรองคุณวุฒิระหว่างกัน 4. ประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศมีมาตรการจูงใจให้ผู้มีความสามารถโดดเด่นไปศึกษาและทำงานในประเทศได้ เช่น สิงคโปร์ 5. การเคลื่อนย้ายคนโดยเสรีอาจทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรค การเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ยาเสพติด และอาชญากรข้ามชาติเข้าสู่ประเทศไทย 6. ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการเพื่อรองรับปัญหาจากการเคลื่อนย้ายคนตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจที่ตีพอ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ, 2553: 67.

4.2 ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

เมื่อได้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยอุปสรรคของสถาบันอุดมศึกษาไทยแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ขึ้น โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้กำหนดเป้าหมายไว้ 5 ข้อ คือ

1. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทยอยู่ในระดับที่ทัดเทียมกับบัณฑิตในประเทศสมาชิกอาเซียน

2. สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558

3. สถาบันอุดมศึกษาไทยมีจำนวนกิจกรรมทางวิชาการที่ทำร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี

4. จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาไทยสามารถทำงานทั้งในหน่วยงานระหว่างประเทศ บริษัทข้ามชาติในประเทศ และ/หรือประกอบการในกลุ่มประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี

5. จำนวนนักศึกษาอาเซียนในสถาบันอุดมศึกษาไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ต่อปี

และเพื่อให้การดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงมีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานไว้ จำนวน 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

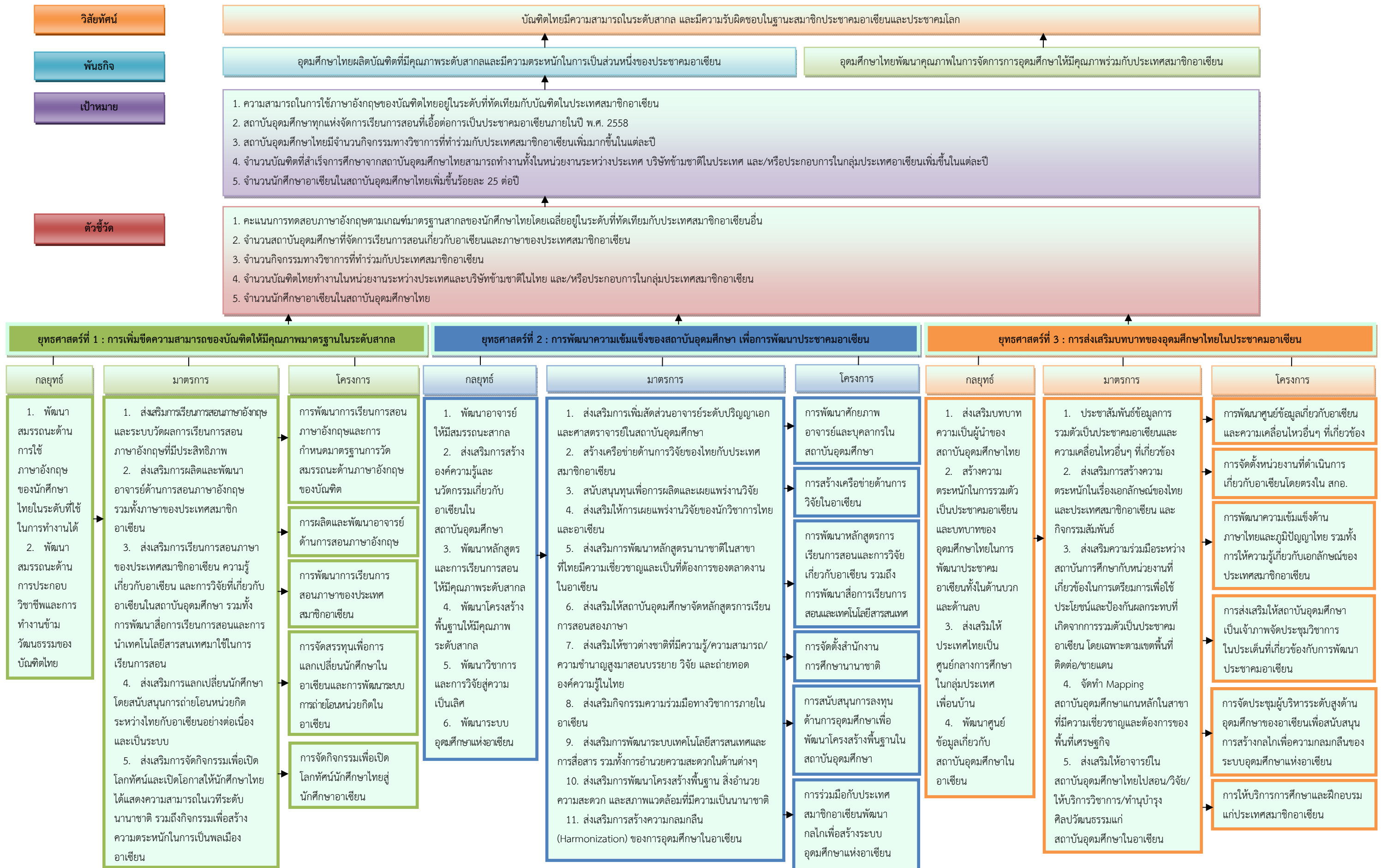
ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน

สำหรับรายละเอียดส่วนอื่นๆ ของยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ได้นำเสนอไว้ภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ, 2553: 75.

4.3 ความคืบหน้าในการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยตามยุทธศาสตร์ อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

เมื่อทราบแล้วว่ายุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
ในปี พ.ศ. 2558 มี 3 ยุทธศาสตร์ และแต่ละยุทธศาสตร์ได้กำหนดกลยุทธ์ มาตรการ และโครงการในการ
ดำเนินงานเอาไว้ ดังนั้น ในส่วนนี้จะนำเสนอถึงความคืบหน้าในการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทย
ตามยุทธศาสตร์ทั้ง 3 ดังนี้

4.3.1 การเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยตามยุทธศาสตร์ที่ 1 : การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล

จากการติดตามความคืบหน้าในการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทย
ตามยุทธศาสตร์ที่ 1: การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล พบว่า

1. ในปี พ.ศ. 2553 สถาบันอุดมศึกษาไทยมีหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 981 หลักสูตร
แยกเป็นหลักสูตรปริญญาตรี 342 หลักสูตร หลักสูตรปริญญาโท 398 หลักสูตร หลักสูตรปริญญาเอก
225 หลักสูตร และหลักสูตรระดับอื่นๆ 25 หลักสูตร (Office of the Higher Education Commission,
2011: 12)

2. สถาบันอุดมศึกษาไทยเริ่มจัดการอบรมภาษาอังกฤษให้กับอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ
เช่น เดือนมีนาคม 2554 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์จัดโครงการ “English Camp
for RMUTR English Instructors” ซึ่งเป็นความร่วมมือกับสถาบันจากออสเตรเลีย และได้รับเกียรติจาก
คณาจารย์ชาวต่างชาติมาเป็นวิทยากรในการบรรยายและฝึกปฏิบัติเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษแบบ
Competency Based และการวางแผนการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษในการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของ
ผู้สอนให้อาจารย์ภาษาอังกฤษมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคใหม่ ๆ ในการสอนภาษาอังกฤษ และ
สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมถึงมีความรู้ความสามารถ ทักษะ ในการใช้
ภาษาอังกฤษและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยผู้เข้าร่วมโครงการ คือ อาจารย์ที่มีความสนใจ
และสอนในวิชาภาษาต่างประเทศจำนวน 37 ท่าน (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์,
ออนไลน์) เดือนธันวาคม 2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีจัดการอบรมหลักสูตร “การพัฒนา
การสอนภาษาอังกฤษ” (Adjusting the control: Management of the teaching and learning
process) ให้กับอาจารย์ในสังกัดโปรแกรมภาษาอังกฤษ / โปรแกรมภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ จำนวน 15 คน และอาจารย์จากสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี
จำนวน 150 คน (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, ออนไลน์)

3. สถาบันอุดมศึกษาไทยบางแห่งมีการเปิดสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนแล้ว เช่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาตะวันออก วิชาเอกภาษาเขมรและภาษาเวียดนาม (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะมนุษยศาสตร์, ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก, ออนไลน์) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษามลายู (มหาวิทยาลัยทักษิณ, ออนไลน์) คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ในลักษณะที่เป็นสหวิทยาการ (inter-disciplinary) ด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภาษาของประเทศในภูมิภาค (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, โครงการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา, ออนไลน์) นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งกำลังเตรียมการจะเปิดสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เตรียมจะเปิดสอนภาษาอินโดนีเซีย (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ศูนย์เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน, ออนไลน์)

4. ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีการจัดสรรทุนการศึกษาให้นักศึกษาไทย ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ขึ้นไปให้ไปลงทะเบียนเรียนระยะเวลา 1 ภาคการศึกษาแต่ไม่เกิน 4 เดือน ในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน และสามารถถ่ายโอนหน่วยกิตกลับมายังสถาบันอุดมศึกษา ต้นสังกัดในประเทศไทยได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษา ต่างประเทศ, ออนไลน์)

5. สถาบันอุดมศึกษาไทยเริ่มมีการวางแผนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโลกทัศน์ นักศึกษาไทยสู่นักศึกษาอาเซียน เช่น มหาวิทยาลัยพายัพมีแนวความคิดในการจัดตั้ง “กองทุนส่งเสริม ความเป็นนานาชาติ” (Internationalization Fund) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่นักศึกษาที่ผ่านการฝึกฝน อบรมทักษะภาษาอังกฤษจากศูนย์เสริมความแกร่งภาษาอังกฤษ (ELEC) และได้รับการคัดเลือกให้ไปใช้ชีวิต ในประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศละ 3-5 คน เป็นระยะเวลา 10-15 วัน ซึ่งคาดว่าจะเริ่มดำเนินการ ส่งนักศึกษาไปใช้ชีวิตในประเทศอาเซียนได้ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 50 คน (ศูนย์ข่าวการศึกษาไทย, ออนไลน์)

4.3.2 การเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยตามยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน

จากการติดตามความคืบหน้าในการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยตาม ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน พบว่า

1. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดสรรทุนการศึกษาในระดับปริญญาเอก ให้แก่อาจารย์ในสังกัดสถาบันอุดมศึกษา เช่น ให้ทุนพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสำหรับสถาบันอุดมศึกษา

ในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552-2555 ซึ่งเป็นทุนในการผลิต อาจารย์ระดับปริญญาเอก ปีละ 57 ทุน จำแนกเป็นทุนการศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ ปีละ 7 ทุน ทุนหลักสูตรปริญญาเอกในประเทศ ปีละ 25 ทุน ทุนหลักสูตรปริญญาเอกร่วมใน-ต่างประเทศ ปีละ 25 ทุน และทุนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมด้านการวิจัย ตั้งแต่ปี 2552 ถึงปี 2555 ในวงเงินงบประมาณปีละ 9 ล้านบาท (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, ออนไลน์) นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยเอกชน เช่น มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ก็มีการให้ทุนการศึกษาแก่บุคลากรเพื่อไปศึกษาในระดับปริญญาเอก และปริญญาโทควบปริญญาเอกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วโลก จำนวน 55 คน กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินเรื่องเพื่อไปศึกษาต่อจำนวน 18 คน และสำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 101 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2554) (จිරเดช อุ้วสวัสดิ์, ออนไลน์)

2. ในการจัดการประชุมอย่างไม่เป็นทางการ (Retreat Meeting) ครั้งที่ 1 ระหว่างผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากับผู้บริหารระดับสูงของคณะกรรมการการอุดมศึกษาของประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2554 ณ โรงแรมอมารี ประตูน้ำ กรุงเทพฯ ทั้งสองฝ่ายได้มีการหารือเกี่ยวกับการส่งเสริมการวิจัยและการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการวิจัยให้สถาบันการอุดมศึกษาของไทยและฟิลิปปินส์ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ, ออนไลน์)

3. สถาบันอุดมศึกษาไทยเริ่มพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและอาคารสถานที่ (มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, ศูนย์บรรณสารสนเทศ, ออนไลน์) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยเริ่มก่อสร้างมหาวิทยาลัยแห่งใหม่ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (จिरเดช อุ้วสวัสดิ์, ออนไลน์)

4. ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งประเทศไทย ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยมีมติให้ปรับเปลี่ยนช่วงวันเปิดปิดภาคเรียนของสถาบันอุดมศึกษาในปีการศึกษา 2557 ให้อยู่ในช่วงกลางเดือนสิงหาคม-กันยายน เพื่อให้สอดคล้องกับประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศสากลทั่วโลก แต่หากมหาวิทยาลัยใดมีความพร้อมสามารถเลื่อนเปิดปิดภาคเรียนได้ทันทีในปีการศึกษา 2555 ส่วนปีการศึกษา 2556 ให้ทุกมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติหรือหลักสูตรที่มีความพร้อมเลื่อนเวลาเปิดภาคเรียนให้ตรงกับสากล (ผู้จัดการออนไลน์, ออนไลน์, 2555)

4.3.3 การเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยตามยุทธศาสตร์ที่ 3 : การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน

จากการติดตามความคืบหน้าในการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยตามยุทธศาสตร์ที่ 3 : การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน พบว่า

1. สถาบันอุดมศึกษาไทยมีการจัดตั้งศูนย์อาเซียนประจำสถาบันอุดมศึกษา เพื่อใช้เป็นศูนย์ข้อมูลให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและประชาคมอาเซียน เช่น ศูนย์สารสนเทศอาเซียน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ, ออนไลน์) ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี, ออนไลน์) ศูนย์ข้อมูลลาว มหาวิทยาลัยขอนแก่น (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, สำนักวัฒนธรรม, ออนไลน์)

2. สถาบันอุดมศึกษาไทยมีการจัดประชุมวิชาการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาคมอาเซียน เช่น สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ Siam Intelligence Unit (SIU) จัดการเสวนาวิชาการ “**บนย่างก้าวสู่ประชาคมอาเซียน 2015: ปัญหา อุปสรรคและโอกาส**” เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2554 (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันเอเชียศึกษา, ออนไลน์) มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติการพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน ประจำปี 2555 หัวข้อ “**ชุมชนท้องถิ่น ฐานรากการพัฒนาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**” เมื่อวันที่ 16-19 กุมภาพันธ์ 2555 (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ออนไลน์) คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จัดการประชุมทางวิชาการสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศึกษาศาสตร์ หัวข้อ “**อาเซียน มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ กับอนาคตประเทศไทย**” เมื่อวันที่ 23-24 กุมภาพันธ์ 2555 (มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ออนไลน์) มหาวิทยาลัยทักษิณ กำหนดจัดการประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ 22 ประจำปี 2555 หัวข้อ “**วิถีไทย วิถีอาเซียน วิถีแห่งความร่วมมือ**” ระหว่างวันที่ 23-26 พฤษภาคม 2555 (มหาวิทยาลัยทักษิณ, สถาบันวิจัยและพัฒนา, ออนไลน์)

3. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ จัดประชุมอย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กับผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารจัดการการอุดมศึกษาของกลุ่มประเทศอาเซียน ตั้งแต่ปี 2551 จนถึงปัจจุบัน โดยตั้งแต่ปี 2551-2553 มีการจัดประชุมกับผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารจัดการการอุดมศึกษาของกลุ่มประเทศอาเซียน จำนวน 4 ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สปป.ลาว และสิงคโปร์ ส่วนปี 2554 ได้จัดการประชุมกับผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารจัดการการอุดมศึกษาของกลุ่มประเทศอาเซียน จำนวน 3 ประเทศ

ได้แก่ สเปน ลาว อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักยุทธศาสตร์
อุดมศึกษาต่างประเทศ, ออนไลน์)

4. สถาบันอุดมศึกษาไทยเตรียมส่งอาจารย์ไปให้บริการการศึกษาและฝึกอบรมแก่
ประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยอยู่ระหว่างการร่างสัญญากับหอการค้าแห่ง
ประเทศพม่าในการเปิดหลักสูตร Off Shore Global MBA เพื่อส่งอาจารย์ของมหาวิทยาลัยไปสอนยัง
มหาวิทยาลัยในประเทศพม่า และอยู่ระหว่างการเจรจาความร่วมมือกับ Nanyang Technological
University (NTU), Singapore (จีเรคช อู่สวัสดิ์, ออนไลน์)

4.4 ความคิดเห็นของนักวิชาการเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทย สู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา มีนักวิชาการหลายท่านออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียม
ความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ดังนี้

4.4.1 นโยบายและมาตรการการเตรียมความพร้อมทางการศึกษาของประเทศไทย สู่การเป็นประชาคมอาเซียนยังขาดความเป็นรูปธรรมในการปฏิบัติ

ศาสตราจารย์ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
กล่าวในการปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “อาเซียน มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ กับอนาคตประเทศไทย”
ในงานประชุมวิชาการประจำปี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศึกษาศาสตร์ จัดโดยมหาวิทยาลัยมหิดล
เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2555 เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็น
ประชาคมอาเซียนว่า แม้ว่าประเทศไทยจะมีนโยบายและมาตรการในการเตรียมความพร้อมทางด้าน
การศึกษาที่ดี เช่น มียุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี
พ.ศ. 2558 มีการเร่งพัฒนามหาวิทยาลัยของประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาในระดับภูมิภาค
(Regional Education Hub) แต่เนื่องจากนโยบายและมาตรการที่กำหนดไว้ยังขาดความเป็นรูปธรรม
ในการนำไปปฏิบัติ ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ทราบรายละเอียดของนโยบายและมาตรการเหล่านี้
จึงมิได้มีการนำนโยบายและมาตรการไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ

4.4.2 ภาครัฐยังไม่มีแผนการในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ที่ชัดเจน

รองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ สามโกเศศ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
กล่าวในการอภิปรายกลุ่มในหัวข้อ “อาเซียนกับอนาคตประเทศไทยด้านการศึกษา” ในงานประชุม
วิชาการประจำปี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศึกษาศาสตร์ จัดโดยมหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ 23
กุมภาพันธ์ 2555 เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียนว่า

ปัจจุบันภาครัฐยังไม่มีแผนการในการเตรียมความพร้อมไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในอีก 3 ปีข้างหน้า ที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ ซึ่งจะกลายมาเป็นภาษาที่สำคัญของอาเซียน หากคนไทยไม่เก่งภาษาอังกฤษก็จะได้รับประโยชน์จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนน้อยมาก นอกจากภาษาอังกฤษแล้วยังพบว่าภาครัฐยังไม่มีแผนการในการเตรียมความพร้อมด้านวัฒนธรรมและภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

4.4.3 ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษาไทยจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตบัณฑิตเพื่อให้บัณฑิตที่จบมามีคุณภาพมากขึ้น

ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน เห็นว่า ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษาไทยจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตบัณฑิตจากการผลิตแบบให้นักศึกษาจบการศึกษาตามเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เป็นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทางวิชาการ มีทักษะ พร้อมประสบการณ์การทำงาน มีจิตอาสา เรื่องความรับผิดชอบต่อองค์กร และต่อสังคม เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาสามารถไปแข่งขันในตลาดแรงงานที่เปิดเสรีได้ (ศูนย์ข่าวการศึกษาไทย, ออนไลน์)

5. สรุปและข้อเสนอแนะ

การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ส่งผลกระทบต่อการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาระดับอุดมศึกษาค่อนข้างมาก เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาจะต้องเข้าไปมีบทบาทในการสร้างองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ประชาชน รวมทั้งจะต้องเตรียมความพร้อมของตนเอง เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นภายหลังการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน เช่นเดียวกัน เพราะการศึกษาเป็นอีกสาขาหนึ่งที่จะถูกเปิดเสรีหลังจากการเข้าเป็นประชาคมอาเซียนด้วย และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่สถาบันอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

จากการรวบรวมข้อมูล พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 และมีการตีพิมพ์เผยแพร่มาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2553 แล้ว แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่า มีสถาบันการศึกษาจำนวนมากที่ไม่สามารถปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ ดังนั้น เพื่อให้การเตรียมความพร้อมตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. รัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรพิจารณาสร้างความชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรมต่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 รวมทั้งเร่งกำกับติดตาม เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น

2. สถาบันอุดมศึกษาไทยควรพิจารณาถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตบัณฑิต เพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพทางวิชาการ มีทักษะพร้อมประสบการณ์การทำงาน มีจิตอาสาเรื่องความรับผิดชอบต่อองค์กร และต่อสังคมมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานที่เปิดเสรีได้ โดยเฉพาะในสาขาวิชาที่มีการจัดทำข้อตกลงให้เปิดเสรีแล้ว ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกร นักสำรวจ นักบัญชี และสถาปนิก

3. ภาครัฐควรพิจารณาถึงการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งจะถูกใช้เป็นภาษาสำคัญในการทำงานของอาเซียน เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาไทยสามารถสื่อสารและใช้ภาษาอังกฤษได้ รวมทั้งควรพิจารณาการเตรียมความพร้อมด้านวัฒนธรรมและภาษาของประเทศเพื่อนบ้านด้วย เพื่อให้บัณฑิตไทยมีความรู้ความเข้าใจในประเทศเพื่อนบ้าน และสามารถทำงานและอยู่ร่วมกันกับบัณฑิตที่จบการศึกษาจากประเทศสมาชิกอาเซียนได้อย่างสันติสุข

4. นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเองก็ควรจะต้องเร่งพัฒนาตนเองโดยเฉพาะด้านภาษาอังกฤษและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถออกไปแข่งขันในตลาดแรงงานภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ได้

บรรณานุกรม

- กระทรวงการต่างประเทศ. กรมอาเซียน. กลุ่มงานนโยบาย. **ประชาคมอาเซียน** [ออนไลน์]. 2550.
แหล่งที่มา : <http://www.mfa.go.th/asean/ASEAN%20Main.pdf> [8 มีนาคม 2555]
- **ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<http://www.mfa.go.th/internet/document/1808.pdf> [8 มีนาคม 2555]
- **ความหมายและความสำคัญของประชาคมอาเซียน** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<http://www.mfa.go.th/internet/information/21823.pdf> [9 มีนาคม 2555]
- จิรเดช อู่สวัสดิ์. เอกสารประกอบการประชุมเตรียมความพร้อมอุดมศึกษาไทยเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน และการเปิดเสรีการค้าบริการด้านอุดมศึกษา ในปี พ.ศ. 2558
กรณีศึกษา: ความก้าวหน้าการเตรียมความพร้อมรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนและการเปิดเสรีการค้าด้านอุดมศึกษาและแผนการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : http://inter.mua.go.th/main2/news_detail.php?id=134 [12 มีนาคม 2555]
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สถาบันเอเชียศึกษา. **ข่าวการจัดสัมมนา "บนย่างก้าวสู่ประชาคมอาเซียน 2015: ปัญหา อุปสรรคและโอกาส"** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.ias.chula.ac.th/Thai/modules.php?name=activeshow_mod&file=article&asid=30 [12 มีนาคม 2555]
- ผู้จัดการออนไลน์. **สุชาติ” เห็นด้วย เลื่อนเปิดเทอมอุดมศึกษา ตรงอาเซียน** [ออนไลน์]. 2555.
แหล่งที่มา : <http://www.manager.co.th/qol/viewnews.aspx?NewsID=9550000019540> [12 มีนาคม 2555]
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี. **ศูนย์อาเซียนศึกษา** [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <http://asec.chan.rmutto.ac.th/> [12 มีนาคม 2555]
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. **มทร.รัตนโกสินทร์ ยกย่องคุณภาพอาจารย์ จุดประกายความคิด เทคนิคการสอนแบบใหม่** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<http://pr.rmutr.ac.th/wp301/?p=1005> [19 มีนาคม 2555]
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. **มข.ระดมนักวิชาการ นักพัฒนาชนบทประชุมวิชาการ “ชุมชนท้องถิ่น: ฐานรากการพัฒนาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<http://www.news.kku.ac.th/kkunews/content/view/11209/41/> [12 มีนาคม 2555]

----- . สำนักวัฒนธรรม. **ศูนย์ข้อมูลลาว** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://laos.kku.ac.th/>
[12 มีนาคม 2555]

มหาวิทยาลัยทักษิณ. **หลักสูตรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
http://reg2.tsu.ac.th/registrar/program_info.asp?avs993067293=1 [14 มีนาคม 2555]

----- . สถาบันวิจัยและพัฒนา. **การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ 22 ประจำปี 2555** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://rms.rdi.tsu.ac.th/rdiweb/conference2012/> [12 มีนาคม 2555]

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. คณะศิลปศาสตร์. **โครงการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา** [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : http://www.seas.arts.tu.ac.th/aboutus/degree_t.html [14 มีนาคม 2555]

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. ศูนย์เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน. **ม.ธุรกิจฯ เตรียมสร้าง
ความพร้อมรับมืออาเซียน** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dpu.ac.th/asean/news.php?id=4267> [9 มีนาคม 2555]

มหาวิทยาลัยมหิดล. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. **ประชุมวิชาการประจำปีคณะสังคมศาสตร์
และมนุษยศาสตร์**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.sh.mahidol.ac.th/academic2554/> [12 มีนาคม 2555]

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ. **ศูนย์สารสนเทศ
อาเซียน** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://arcm.rmu.ac.th/~asean/asean_web/home.php [12 มีนาคม 2555]

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. มรส. **ติวเข้มอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ ลับคมภาษาก่อนก้าวสู่
ประชาคมอาเซียน** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.sru.ac.th/index.php/news/pr-news/135-2011-12-16-02-06-57.html> [9 มีนาคม 2555]

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะมนุษยศาสตร์. **ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก. หลักสูตร**
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://hu.swu.ac.th/tol/curriculum.aspx> [9 มีนาคม 2555]

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. ศูนย์บรรณสารสนเทศ. **บทสรุปสำหรับผู้บริหาร การศึกษาการ
เตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ.2558**
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.lib.hcu.ac.th/asean/QuickReferenceGuide.pdf>
[12 มีนาคม 2555]

ศูนย์ข่าวการศึกษาไทย. การเตรียมการอุดมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา : http://www.enn.co.th/news_detail.php?nid=2110 [12 มีนาคม 2555]

----- . ม.พาณิชย์ 50 น.ศ.แลกเปลี่ยนอาเซียน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.enn.co.th/> [9 มีนาคม 2555]

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. โครงการทุนพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.research.mua.go.th/ssr/index.php?p=history> [12 มีนาคม 2555]

----- . สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ. ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ: บางกอกบล็อก, 2553.

----- . สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ. โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไทยและอาเซียนประจำปี 2555 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.inter.mua.go.th/main2/article.php?id=215> [9 มีนาคม 2555]

----- . สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ. การจัดประชุมอย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากับผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารจัดการการอุดมศึกษาของกลุ่มประเทศอาเซียน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.inter.mua.go.th/main2/files/file/retreat.doc> [12 มีนาคม 2555]

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. สำนักวิชาการ. สรุปผลการเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ หัวข้อ “อาเซียน มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติกับอนาคตประเทศไทย”. (ม.ป.ท.), 2555.

ASEAN Secretariat. ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint. Jakarta, 2009.

Office of the Higher Education Commission. Study in Thailand 2010. Bangkok: Bangkok Block, 2011.